

APPENDIKS I

Årsrapportmodel for en erhvervsdrivende virksomhed i regnskabsklasse C (stor) inkl. koncern- regnskab

(Udarbejdet i overensstemmelse med
Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder)

Januar 2026

FSR – danske revisorerers Regnskabsudvalg

Forord

Denne årsrapportmodel for regnskabsklasse C (stor) er udarbejdet på grundlag af årsregnskabsloven (ÅRL), jf. lovbekendtgørelse nr. 1057 af 23. september 2024 med senere ændringer.

Visse ændringer til årsregnskabsloven trådte i kraft med virkning for regnskabsår, der begyndte den 1. juni 2024 og den 1. januar 2025 eller senere. Disse ændringer er indarbejdet i årsrapportmodellen.

Årsrapportmodellen omfatter ikke alle lovens bestemmelser og illustrerer ikke alle regnskabsmæssige problemstillinger og virksomhedstyper. Der er valgt en af flere mulige præsentationer, og der kan således være andre muligheder for præsentation af en årsrapport. Der er tale om en fiktiv virksomhed med fiktive beløb.

For eksemplets skyld er der vist såvel en artsopdelt som en funktionsopdelt resultatopgørelse.

Årsrapportmodellen indeholder ingen eksempler på ændring af anvendt regnskabspraksis. Eksemplet forudsætter således, at virksomheden ikke har ændret sin regnskabspraksis.

Eksempler på, hvordan ændringer i anvendt regnskabspraksis kan indarbejdes i årsrapporten, fremgår af årsrapportmodellen for regnskabsklasse B.

Yderligere oplysninger er gråmarkeret

Årsrapportmodellen er udarbejdet, så den kan fungere som "minimumsstandard" ved udarbejdelse af årsrapporter i henhold til årsregnskabsloven. Oplysninger, der ikke er lovkrævede, men som er anbefalet efter regnskabsvejledningen, fremgår **skraveret med gråt** i denne årsrapportmodel. Eksempelvis en række specifikationer i noterne.

De gråmarkerede afsnit kan som udgangspunkt slettes, hvis virksomheden alene ønsker at opfylde lovens minimumskrav. En sådan udeladelse vil dog ikke være i overensstemmelse med regnskabsvejledningen.

Efter ÅRL kan det i øvrigt også være nødvendigt at give yderligere oplysninger i årsregnskabet, for at dette giver et retvisende billede.

Revisionspåtegningen er i overensstemmelse med Revisionsstandard ISA 700 (2016) og den danske tilhørende udtalelse fra Revisiønsteknisk Udvalg (juni 2025).

Redaktionen af nærværende årsrapportmodel er afsluttet januar 2026.

Regnskabsudvalget

SELSKAB C A/S

**Industrivej 23
2100 Handelsby**

**ÅRSRAPPORT
20X1**

Årsrapporten er fremlagt og godkendt
på selskabets ordinære generalforsamling
den / 20X2.

Jens Jensen
Dirigent

CVR-NR. 23 45 67 89

Vejledning til årsrapportens indhold

En årsrapport udarbejdet efter regnskabsvejledningen indeholder de i indholdsfortegnelsen oplyste bestanddele.

Efter ÅRL § 78 skal årsrapporten for en virksomhed, der er omfattet af regnskabsklasse C, i det mindste indeholde:

- Ledespåtegning
- Revisionspåtegning eller anden revisorerklæring, hvis en sådan er afgivet
- Ledelsesberetning
- Balance
- Resultatopgørelse
- Egenkapitalopgørelse
- Pengestrømsopgørelse
- Noter (herunder anvendt regnskabspraksis).

Tilsvarende bestanddele skal indeholdes i koncernregnskabet.

Virksomheden kan frivilligt udarbejde supplerende beretninger om fx virksomhedens sociale ansvar, viden og medarbejderforhold, miljøforhold og etiske forhold, jf. ÅRL § 14. Eventuelle supplerende beretninger skal placeres særskilt i årsrapporten efter de lovpligtige bestanddele, jf. ÅRL § 17, stk. 3.

Indholdsfortegnelse

Påtegninger	X
Ledelsespåtegning.....	X
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	X
Ledelsesberetning mv.	X
Selskabsoplysninger.....	X
Koncernoversigt.....	X
Hoved- og nøgletal for koncernen	X
Ledelsesberetning	X
Årsregnskab 1. januar - 31. december 20X1	X
Resultatopgørelse.....	X
Balance.....	X
Egenkapitalopgørelse (koncern)	X
Egenkapitalopgørelse (modervirksomhed)	X
Pengestrømsopgørelse.....	X
Anvendt regnskabspraksis	X
Noter	X

Vejledning til ledelsespåtegning

Når årsrapporten er udarbejdet, skal alle, der på tidspunktet for regnskabsaflæggelsen er medlem af de ansvarlige ledelsesorganer, datere og underskrive den, jf. ÅRL § 9. De skal give deres underskrift i tilknytning til en ledelsespåtegning, hvori de erklærer:

1. Hvorvidt årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lovgivningens og eventuelle standarders krav samt eventuelle krav i vedtægter eller aftale, og
2. Hvorvidt årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

I ledelsespåtegningens tredje afsnit tilføjes ”og pengestrømme” eller ”samt af koncernens pengestrømme”, afhængig af, om der indgår pengestrømsopgørelse for både moderselskab og koncern eller kun for koncernen.

Medlemmerne af de ansvarlige ledelsesorganer kan vælge at erklære, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

Indgår der supplerende beretninger i årsrapporten, jf. ÅRL § 14, skal medlemmerne af de ansvarlige ledelsesorganer tillige erklære, hvorvidt disse beretninger giver en retvisende redegørelse inden for rammerne af almindeligt anerkendte retningslinjer for sådanne beretninger.

Selvom et ledelsesmedlem er helt eller delvis uenig i en årsrapport eller har indvendinger mod, at den skal godkendes med det indhold, der er besluttet, kan medlemmet ikke undlade at underskrive årsrapporten. Ledelsesmedlemmet kan dog tilkendegive sine indvendinger med konkret og fyldestgørende begrundelse i tilknytning til sin underskrift af ledelsespåtegningen, jf. ÅRL § 10.

Originaleksemplar af årsrapporten til selskabets arkiv skal være forsynet med ledelsens og dirigentens originale underskrifter. Tilsvarende gælder revisors underskrift på revisionspåtegningen. Hvis ledelsen vælger at underskrive årsrapporten digitalt, er der ikke krav om særskilt datering og fysisk underskrift af ledelsespåtegningen.

Bestemmelser om digital indberetning af årsrapporten til Erhvervsstyrelsen fremgår af indsendelsesbekendtgørelsen, hvortil der henvises.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 20X1 for SELSKAB C A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 20X1 og resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter samt af koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 20X1.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Handelsby, den 15. april 20X2

Direktion:

Ellen Nielsen

Bestyrelse:

P. E. Jensen
formand

Peter Nielsen

Line Olsen

Vejledning til den uafhængige revisors revisionspåtegning

- a) Årsregnskabet skal revideres, jf. ÅRL § 135, og virksomhedens revisor skal erklære, om årsregnskabet og et eventuelt koncernregnskab giver et retvisende billede af virksomhedens finansielle forhold.

Revisionspåtegningen fra den uafhængige revisor er udformet under hensyntagen til de retningslinjer, der er fastlagt i den internationale revisionsstandard ISA 700 (2016), den tilhørende udtalelse fra Revisionsteknisk Udvalg (juni 2025) og den danske erklæringsbekendtgørelse (2024). Påtegningen skal udarbejdes i henhold til den på erklæringstidspunktet seneste udtalelse eller vejledning fra FSR - danske revisorer's Revisionstekniske Udvalg. Medlemmer af FSR – danske revisorer har adgang til ISA'er og revisionsudtalelser på www.fsr.dk

For en klasse C-virksomhed skal revisionspåtegningen desuden indeholde en udtalelse om, hvorvidt virksomheden for det foregående regnskabsår var forpligtet til at udarbejde en rapport om indkomstskatteoplysninger, og om rapporten er offentliggjort. Kravet fremgår af årsregnskabslovens § 137 i og har virkning for regnskabsår, der begynder den 22. juni 2024 eller senere. I langt de fleste tilfælde gælder kravet først for revisionspåtegninger, hvor regnskabsåret slutter den 30. juni 2026 eller senere. Det skyldes, at revisor skal udtale sig om ”det foregående regnskabsår”, og at der er 12 måneders indsendelsesfrist for rapporten om indkomstskatteoplysninger, som skal indsendes til Erhvervsstyrelsen.

Udtalelsen er ikke indarbejdet i eksemplet på revisionspåtegning.

- b) I selskabsloven (SEL) anvendes benævnelsen "kapitalejere". Det er tilladt at erstatte kapitalejere med præciseringen "aktionærer" eller "anpartshavere".

a) Den uafhængige revisors revisionspåtegning

b) Til aktionærerne i Selskab C A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Selskab C A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 20X1, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet, samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 20X1 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 20X1 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit ”Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet”. Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants’ internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Planlægger og udfører vi koncernrevisionen for at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis vedrørende de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsenhederne i koncernen som grundlag for at udforme en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og gennemgå det udførte revisionsarbejde til brug for koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vejledning til den uafhængige revisors revisionspåtegning

- c) Revisor skal gennemlæse ledelsesberetningen og udtale sig om, hvorvidt ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet. Revisors udtalelse indgår som et særskilt afsnit sidst i revisionspåtegningen.

Hvis revisor finder, at der er uoverensstemmelser imellem ledelsesberetningen og årsregnskabet, skal væsentlige uoverensstemmelser omtales. Væsentlige fejl og mangler i ledelsesberetningen, som revisor bliver opmærksom på ved gennemlæsningen, skal ligeledes omtales.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

c) Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven. Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Handelsby, den 15. april 20X2

XYZ Revision
CVR-nr. 98 76 54 32

XX
Statsautoriseret revisor/registreret revisor
mne12345

Vejledning til selskabsoplysninger

Virksomhedens ledelse fastlægger struktur og det konkrete indhold af ledelsesberetningen.

Selskabsoplysninger indgår sædvanligvis som en del af ledelsesberetningen, men præsenteres indledningsvis. Her samles oplysninger om selskabets adresse, telefonnummer, e-mail-adresse, revisors adresse mv. Afsnittet med selskabsoplysninger er ikke lovkrævet.

Følgende oplysninger er krævet i lovgivningen og skal fremgå af årsrapporten (forsiden):

- Betegnelsen ”Årsrapport”
- Virksomhedens fulde navn og hjemstedsadresse
- CVR-nummer
- Regnskabsperiode
- Dirigentens navn
- Datoen for generalforsamlingens godkendelse af årsrapporten.

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger

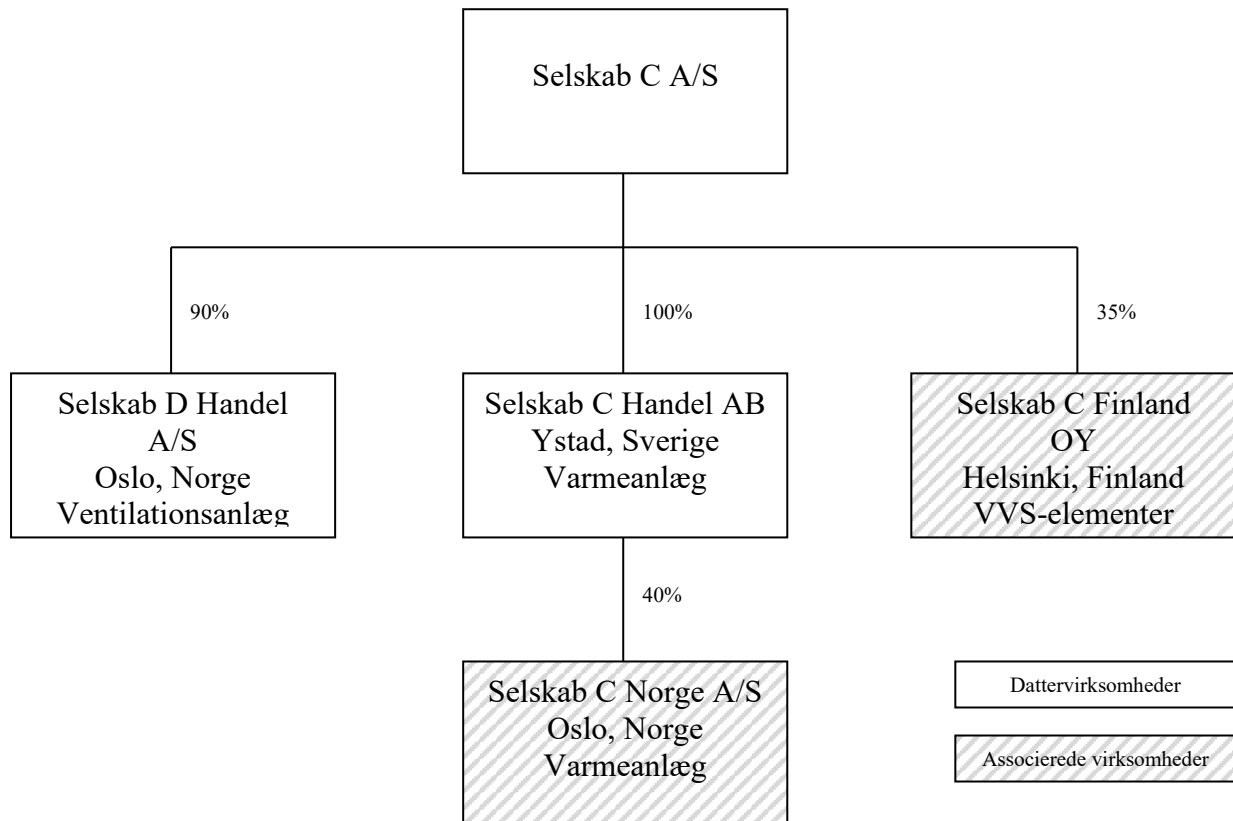
Selskabet	Selskab C A/S Industrivej 23 2100 Handelsby Telefon: 11 22 33 44 Hjemmeside: www.selskab-c.dk E-mail: selskab-c@selskab-c.dk CVR-nr.: 23 45 67 89 Stiftet: 1. september 1977 Hjemsted: Handelsby Regnskabsår: 1. januar – 31. december
Bestyrelse	P. E. Jensen, formand Direktør Peter Nielsen Advokat Line Olsen
Direktion	Ellen Nielsen, direktør B. Eriksen, økonomidirektør
Revision	XYZ Revision Bakkevej 27 9999 Handelsby
General- forsamling	Ordinær generalforsamling afholdes 1. maj 2021, kl. 16.00, på selskabets adresse.

Vejledning til koncernoversigt

ÅRL stiller ikke noget egentligt krav om koncernoversigt, men en sådan fremmer ofte overskueligheden.

Ledelsesberetning

Koncernoversigt

Vejledning til hoved- og nøgletal for koncernen

I henhold til ÅRL § 101 skal ledelsesberetningen for klasse C-virksomheder for indeværende samt de 4 foregående regnskabsår indeholde en oversigt udvisende:

- Årets nettoomsætning (C-mellem kan undlade at oplyse, jf. ÅRL § 101, stk. 2)
- Resultat af primær drift
- Resultat af finansielle poster
- Årets resultat
- Balancesum
- Investering i materielle anlægsaktiver
- Egenkapital.

Efter regnskabsvejledningen bør følgende endvidere fremgå:

- Pengestrøm fra driftsaktiviteten
- Pengestrøm fra investeringsaktiviteten
- Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten
- Pengestrøm i alt.

De i eksemplet viste nøgletal er eksempler. Andre nøgletal kan være relevante i andre virksomheder. Endvidere skal der gives de nøgletal, der efter virksomhedens forhold er nødvendige.

Loven stiller ikke eksakte krav til, hvilke nøgletal der skal oplyses. Virksomhedens bestyrelse og direktion vælger de nøgletal, der er mest relevante og hensigtsmæssige til forklaring af udviklingen i aktiviteter samt økonomiske forhold.

En modervirksomhed i en koncern kan undlade at oplyse 5 års hoved- og nøgletal for modervirksomheden, hvis virksomheden aflægger koncernregnskab, hvori der gives en 5-års hoved- og nøgletalsoversigt for koncernen, jf. ÅRL § 101, stk. 4.

Oplysninger om anvendte metoder for opgørelse af nøgletal placeres i tilknytning til nøgletallene i ledelsesberetningen, jf. ÅRL § 87, stk. 2. Alternativt kan opgørelsesmetoderne placeres i anvendt regnskabspraksis. Der skal i så fald under nøgletallene i ledelsesberetningen henvises til beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal for koncernen

mio. kr.	20X1	20X0	20XX	20XX	20XX
Hovedtal					
Nettoomsætning	460,0	387,3	320,8	212,6	157,7
Bruttoresultat	176,7	145,1	127,1	80,7	65,7
Resultat af primær drift (driftsresultat)	71,1	54,1	44,2	38,3	24,2
Resultat af finansielle poster	-9,1	-3,8	-4,0	-4,6	-3,2
Årets resultat	43,7	35,8	29,7	24,2	17,7
Balancesum					
Balancesum	618,6	479,2	447,8	381,6	341,8
Investering i materielle anlægsaktiver (årets)	69,0	54,0	23,6	36,5	27,3
Egenkapital	326,8	293,7	259,7	231,0	210,2
Pengestrøm					
Pengestrøm fra driftsaktiviteten	89,3	64,8	57,4	49,3	44,2
Pengestrøm fra investeringsaktiviteten	-121,5	-75,2	-26,6	-38,3	-31,8
Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten	51,4	-11,5	28,4	11,8	12,4
Pengestrøm i alt	19,1	-21,9	59,2	22,8	24,8
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede					
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	445	382	331	247	219
Nøgletal					
Bruttomargin	38,4%	37,5%	59,1%	42,3%	38,9%
Overskudsgrad	15,4%	14,0%	15,4%	20,4%	16,7%
Afkast af den investerede kapital	14,6%	14,8%	13,0%	14,0%	10,8%
Egenkapitalforrentning	14,0%	13,2%	11,4%	10,5%	8,4%
Soliditetsgrad	52,1%	60,5%	58,0%	60,5%	61,5%

Nøgletal er beregnet således:

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkast af den investerede kapital	$\frac{\text{Resultat af primær drift} \times 100}{\text{Gennemsnitlig investeret kapital}}$
Investeret kapital	Driftsmæssige immaterielle og materielle anlægsaktiver samt nettoarbejdskapital
Egenkapitalforrentning	$\frac{\text{Resultat til analyseformål} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital ekskl. minoritetsinteresser}}$
Resultat til analyseformål	Ordinært resultat efter skat med fradrag af minoritetsinteressers andel heraf
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoritetsint., ultimo} \times 100}{\text{Passiver i alt, ultimo}}$

Vejledning til ledelsesberetning

- a) Bestyrelse og direktion udarbejder ledelsesberetningen og fastlægger det konkrete indhold, herunder struktur, omfang og detaljeringsniveau, under hensyntagen til virksomhedens forhold.

Ledelsesberetningen skal være overskuelig og letlæselig, ligesom indholdet skal være nøjagtigt, tydeligt og fyldestgørende. Ledelsesberetning for modervirksomhed og koncern kan sammendrages, hvis der ikke kan opstå tvivl om de forhold, der måtte være særlige for modervirksomheden eller koncernselskabet, jf. ÅRL § 128, stk. 5. Strukturen i eksemplet er alene en af flere måder for præsentation.

I henhold til ÅRL §§ 76 a, 77, 99, 99 a-d (kun store virksomheder) og § 100 skal ledelsesberetningen for klasse C-virksomheder hjælpe regnskabsbrugerne med at forstå følgende forhold:

- Virksomhedens væsentligste aktiviteter.
- Eventuel usikkerhed ved indregning eller måling, så vidt muligt med angivelse af beløb.
- Usædvanlige forhold, der kan have påvirket indregning eller måling, så vidt muligt med angivelse af beløb.
- Udviklingen i virksomhedens aktiviteter og økonomiske forhold.
- Virksomhedens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer.
- Forsknings- og udviklingsaktiviteter i eller for virksomheden.
- Filialer i udlandet.
- Årets resultat sammenholdt med senest offentliggjorte forventning (afvigelser skal begrundes).
- Mål og politikker for styring af virksomhedens finansielle risici ved anvendelse af finansielle instrumenter, hvis det er væsentligt for vurdering af virksomhedens aktiver, forpligtelser, finansielle stilling og resultat. Virksomheden skal herunder beskrive politik for sikring samt virksomhedens risikoeksponering i forbindelse med mulige ændringer i priser, kreditværdighed, likviditet og pengestrømme.
- **Store** virksomheder skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for samfundsansvar (efter § 99 a i årsregnskabsloven, som affattet ved lov nr. 1716 af 27. december 2018. Kravet om at rapportere efter ESRS er indtil videre udskudt to år).
- **Store** virksomheder med aktiviteter inden for efterforskning, prospektering, opdagelse, udvikling og udvinning af mineral-, olie- og naturgasforekomster m.v. eller skovning af primærskove skal supplere ledelsesberetningen med en beretning om betalinger til myndigheder.
- **Store** virksomheder skal redegøre for virksomhedens politikker for dataetik.

Virksomheden kan undlade oplysninger i ledelsesberetningen, der ikke er relevante for virksomheden. I denne årsrapportmodel er følgende oplysninger medtaget for eksemplets skyld:

- Usikkerhed ved indregning og måling
- Usædvanlige forhold
- Filialer i udlandet.

Ledelsesberetningen skal ikke indeholde forslag til fordeling af årets resultat, idet resultatfordelingen skal vises i en note, jf. ÅRL § 95 a.

Andre væsentlige forhold af betydning for regnskabsbrugerne kan medføre behov for omtale i ledelsesberetningen. Eksempelvis betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning, eller væsentlige ændringer i regnskabspraksis eller i præsentationen.

- b) Koncernens væsentligste aktiviteter skal beskrives, så regnskabsbruger får oplysning om, hvad koncernen beskæftiger sig med og bl.a. på denne baggrund kan vurdere den driftsmæssige risiko. Det er op til direktion og bestyrelse at fastsætte detaljeringsniveauet for beskrivelsen af hovedaktiviteterne under hensyn til koncernens art og omfang.
- c) Der skal gives en beskrivelse af eventuel usikkerhed, som har betydning ved årsrapportens udarbejdelse. Det kan være fremtidige forhold, der skal be- eller afkræfte risici, eller indregning vedrørende tidligere år, som fx udfaldet af en retssag eller som her en opgørelse af branddriftstabsforsikring m.m.
- d) Det skal oplyses, om der foreligger specielle forhold, der har haft en usædvanlig påvirkning (positiv eller negativ) af driftsresultatet.

Ledelsesberetning

a) Beretning

b) Koncernens væsentligste aktiviteter

Koncernens og SELSKAB C A/S' hovedaktiviteter er produktion og salg af ventilations- og varmeanlæg, og koncernen har gennem de seneste år befæstet sin stilling som en af Nordens største leverandører til det industrielle marked.

Herudover har koncernen forhandlingen af det tyske IndustrieGesellschaft's VVS-produkter på det nordiske marked.

c) Usikkerhed ved indregning og måling

Forsikringserstatninger vedrørende en brand i det svenske datterselskab, jf. nedenfor, er ikke endeligt opgjort. Forsikringserstatningen, herunder driftstabsstatning, er indregnet i årsrapporten med de beløb, der forventes modtaget vedrørende 20X1.

d) Usædvanlige forhold

Selskabets datterselskab i Sverige blev ramt af en brand i juli 20X1 med reduktion af selskabets produktion til følge. Efter branden er der investeret i moderne produktionsanlæg, der er indkøbt i december 20X1 og januar 20X2. Retableringen efter branden er tilendebragt i januar 20X2.

Vejledning til ledelsesberetning

- e) I henhold til ÅRL § 100 skal ledelsen beskrive årets resultat sammenholdt med den forventede udvikling ifølge den seneste offentliggjorte årsrapport og begrunde afvigelser i resultatet i forhold hertil.

Kravet er relevant i relation til regnskabsbrugers kontrol af ledelsen og har betydning for regnskabsbrugers vurdering af, om ledelsens udmeldinger om forventninger til fremtiden er realistiske. Kravet skal opfyldes, uanset om virksomheden har offentliggjort et forventet resultat med beløb, et resultatinterval eller blot beskrevet den forventede udvikling verbalt.

I eksemplet er der ikke forskel mellem modervirksomhed og koncern. Hvis der er væsentlige transaktioner i modervirksomheden, skal der være en særskilt beskrivelse af forholdene i modervirksomheden.

- f) Ledelsesberetningen skal beskrive virksomhedens forventede udvikling, herunder særlige forudsætninger og usikre faktorer, som ledelsen har lagt til grund for beskrivelsen. Beskrivelsen skal som minimum omfatte det kommende regnskabsår.

Beskrivelsen skal indeholde niveauangivelse for forventet resultat, eksempelvis som et resultatinterval. Oplysning om særlige forudsætninger m.v. skal være konkret i forhold til den enkelte virksomheds situation og kan eksempelvis omfatte:

- Økonomisk vækst på væsentlige markeder
- Markeds- eller produktudvikling
- Valutakursudvikling.

Ledelsesberetning

e) Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets nettoomsætning udgør 460,0 mio. kr. mod 387,3 mio. kr. sidste år. Koncernens andel af årets resultat udgør 42,9 mio. kr. mod 35,5 mio. kr. sidste år. Udviklingen skal sammenholdes med, at koncernen i årsrapporten for 20X0 forventede en omsætning for 20X1 i niveauet 440-450 mio. kr. og et resultat efter skat på 36-38 mio. kr.

Stigningen i årets omsætning i forhold til det forventede kan væsentligst henføres til årets opkøb af selskabet SELSKAB C Handel AB i varmeanlægsdivisionen.

Stigningen i ordinært resultat i forhold til det forventede kan ud over årets opkøb henføres til omlægning af produktionsprocesser.

Koncernen har i 20X1 afholdt omkostninger vedrørende ikke-forsikringsdækket tab på storm- og vandskader på selskabets ejendom i Produktionsby. Omkostninger har i alt udgjort 299 tkr. efter skat.

Der er i løbet af regnskabsåret gennemført 2 større markedsføringskampagner, primært rettet mod kunderne i varme- og ventilationsdivisionerne. Den samlede effekt af disse kampagner forventes først at vise sig i 20X2 og 20X3.

Ledelsen anser årets resultat for tilfredsstillende.

Finansiering

SELSKAB C A/S har i 20X1 haft en forøget positiv pengestrøm fra driften. Som følge af årets store investeringer i bl.a. SELSKAB C Handel AB og et nyt hovedkontor har koncernen optaget yderligere lån til finansiering heraf.

Investeringer

Som led i vækststrategien har SELSKAB C A/S i årets løb erhvervet det svenske selskab SELSKAB C Handel AB, der producerer mindre varmeanlæg. Købesummen udgør 58.907 tkr., hvoraf goodwill udgør 17.500 tkr. Som følge af selskabets strategiske betydning for koncernen og den forventede langsigtede aktivitets- og indtjeningsstigning vil goodwill blive afskrevet over 20 år.

I årets løb er desuden erhvervet yderligere 10% af aktierne i SELSKAB C Finland OY, så den samlede aktiebesiddelse udgør 35%. Opkøbet er foretaget for at styrke positionen over for koncernens leverandører af råvarer til produktion af varmeanlæg.

f) Forventninger til fremtiden

Der forventes i 20X2 en fremgang i koncernens omsætning på 6-8% som følge af fortsat markedsføring samt yderligere indtrængen på de nordeuropæiske markeder. Omsætningen for 20X2 forventes dermed at blive i niveauet 485-500 mio. kr. På baggrund heraf forventes koncernens andel af årets resultat for 20X2 at udgøre 44-48 mio. kr. mod 41 mio. kr. i 20X1. Forventningerne er baseret på en forudsætning om uændrede valutakurser for de valutaer, koncernen er eksponeret for.

Koncernen forventer fortsat at have en positiv likviditet i 20X2.

Alle væsentlige investeringsprogrammer i koncernen er afsluttet, og som følge heraf forventes investeringsniveauet at ligge på et lavere niveau i 20X2.

Vejledning til ledelsesberetning

- g) Anvender virksomheden finansielle instrumenter, skal ledelsesberetningen indeholde oplysninger om mål og politikker for styring af de finansielle risici, herunder virksomhedens sikringspolitik for alle større planlagte transaktioner, for hvilke der anvendes sikring med finansielle instrumenter. Der skal ligeledes oplyses om virksomhedens risikoeksponering i forbindelse med priser, kredit, likviditet og pengestrømme.

Oplysningerne skal kun gives, hvis det er væsentligt for at vurdere virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling, fortjeneste og tab, jf. ÅRL § 99, stk. 3.

Ledelsesberetning

g) Finansielle risici

Koncernen er som følge af sin drift, investeringer og finansiering eksponeret over for ændringer i valutakurser og renteniveau. Det er derfor koncernens mål og politik at sikre en effektiv styring af væsentlige udsving i valutakurser og renter, der måtte påvirke virksomhedens økonomiske stilling, for hermed at minimere risici for væsentlige udsving. Virksomheden anvender finansielle instrumenter til styring af disse risici. Det er koncernens politik ikke at foretage aktiv spekulation i finansielle risici. Koncernens finansielle styring retter sig således alene mod styring af allerede påtagne finansielle risici.

Valutarisici

Aktiviteter udført af danske virksomheder påvirkes af valutakursændringer, idet omsætning primært genereres i udenlandsk valuta, mens omkostninger, herunder lønninger, afholdes i danske kroner.

Koncernens valutarisici afdækkes primært gennem fordeling af indtægter og omkostninger i samme valuta samt ved brug af afledte finansielle instrumenter. I overensstemmelse med en af bestyrelsen godkendt politik afdækkes risici på indregnede finansielle aktiver og forpligtelser i en enkelt valuta, der modsvarer mere end 5 mio. kr., netto, ved indgåelse af finansielle aftaler. Afdækningen sker med valutaterminskontrakter, der skal dække minimum 80% af risici. Lånepositioner i fremmed valuta afdækkes ud fra en individuel vurdering ved valutaswaps.

Renterisici

Det er koncernens politik at afdække renterisici på koncernens lån, så risici ved en stigning i markedsrenten på 1%-point maksimalt påvirker koncernens resultat med 2,5 mio. kr. Afdækningen foretages normalt ved swap af variabelt forrentede lån til fast rente.

Aftaler om brug af afledte finansielle instrumenter med en nominal værdi over 5 mio. kr. indgås kun med modparter med en kreditvurdering hos Standard & Poors på AA- eller bedre.

Vejledning til ledelsesberetning

h) (Udgået).

i) Ledelsesberetningen skal omtale filialer i udlandet, jf. ÅRL § 99, nr. 7.

Ledelsesberetning

h) (Udgået)

i) Filialer i udlandet

(Hvis der er filialer, som kræver en beskrivelse, kan oplysning om filialens navn, hjemsted, filialens væsentligste aktiviteter og eventuel oplysning om væsentlige underskud anføres i dette afsnit).

Vejledning til ledelsesberetning

- j) **Store C-virksomheder** skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for samfundsansvar, jf. ÅRL § 99 a. Omfattede virksomheder skal rapportere om samfundsansvar efter årsregnskabslovens § 99 a, som affattet ved lov nr. 1716 af 27. december 2018.
- k) **Store C-virksomheder** skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for virksomhedens politik for dataetik, jf. ÅRL § 99 d. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om virksomhedens arbejde med og politik for dataetiske spørgsmål.

Ledelsesberetning

j) Redegørelse for samfundsansvar, jf. ÅRL § 99 a

k) Redegørelse for dataetik, jf. ÅRL § 99 d

(Denne årsrapportmodel indeholder ikke eksempler på redegørelser for samfundsansvar eller redegørelse for dataetik. Regler og inspiration findes på Erhvervsstyrelsens hjemmeside www.erst.dk og FSR – danske revisorerers hjemmeside www.fsr.dk.)

Vejledning til ledelsesberetning

- 1) Samtlige udviklingsprojekter, der tilsigter at udvikle et bestemt produkt eller en bestemt proces, som virksomheden har til hensigt at fremstille henholdsvis benytte i produktionen, skal efter regnskabsvejledningen indregnes som aktiver for både mellemstore og store regnskabsklasse C-virksomheder, hvis betingelserne er opfyldt.

Herunder hører patenter, koncessioner og andre immaterielle aktiver, som følger af et udviklingsprojekt.

I dette eksempel vedrørende Koncern C A/S er der indregnet udviklingsprojekter med 1,2 mio. kr. i resultatopgørelsen. Dette sker som følge af, at den påbegyndte udvikling af produkter er afbrudt, da det teknologiske grundlag for udviklingen er overhalet af ny teknologi, og produktet derfor ikke vil kunne markedsføres eller anvendes af koncernen.

Ledelsesberetning

l) Forsknings- og udviklingsaktiviteter

SELSKAB C A/S har i 20X1 afholdt forsknings- og udviklingsomkostninger, der hovedsageligt vedrører ventilationsprodukter. De samlede forskningsomkostninger udgør 1,4 mio. kr. og vedrører hovedsageligt forskning i nye former for kemisk rensning af udsugningsluft. Forskningsomkostningerne er indregnet i resultatopgørelsen.

Udviklingsomkostningerne, der udgør 3,9 mio. kr., omfatter primært udvikling og test af nye ventilationssystemer til industrianlæg. Systemerne forventes færdigudviklet i løbet af 20X2, hvorefter markedsføring og salg kan påbegyndes. De nye systemer forventes at medføre betydelige konkurrencemæssige fordele og dermed en væsentlig stigning i aktivitetsniveau og resultat for divisionen fra 20X0. Af de afholdte udviklingsomkostninger er 2,7 mio. kr. indregnet under immaterielle anlægsaktiver, mens de øvrige udviklingsomkostninger, 1,2 mio. kr., er indregnet i resultatopgørelsen, idet den fremtidige anvendelse heraf er opgivet som følge af ny teknologi, der allerede har afløst de pågældende produkttyper.

Vejledning til resultatopgørelsen (funktionsopdelt)

- a) Virksomheden kan vælge mellem en artsopdelt og **funktionsopdelt** resultatopgørelse. Den valgte opstillingsform kan ikke uden begrundede årsager ændres fra år til år. Årsagerne skal begrundes i regnskabet, jf. ÅRL § 13, stk. 2.

Der er ikke krav om at vise beløb i hele kr. Der kan således anvendes fx tkr. for såvel indeværende år som for sammenligningsåret.

I den funktionsopdelte resultatopgørelse fordeles personaleomkostninger og afskrivninger efter, hvilken funktion der har givet anledning til omkostningen. Tilsvarende gælder for af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

- b) **Nettoomsætning** er defineret som salgsværdien af produkter og tjenesteydelser mv. med fradrag af prisnedslag (mængde- og kontantrabatter), merværdiafgift og anden skat, der er direkte forbundet med salgsbeløbet. Hvis bruttoomsætning og salgsreduktionen ønskes vist, kan disse poster vises i noterne.
- c) **Produktionsomkostninger** omfatter de omkostninger, der er medgået til årets salg af produkter og tjenesteydelser. Posten indeholder forbrug af råvarer og hjælpematerialer, lønninger, øvrige produktionsomkostninger samt afskrivning på bygninger, tekniske anlæg og driftsmidler, der indgår i produktionen, herunder indirekte produktionsomkostninger. Afskrivning på indregnede udviklingsomkostninger vedrørende de producerede produkter indgår i de indirekte produktionsomkostninger.
- d) Efter ÅRL § 32 kan virksomheder i klasse C (mellem) sammendrage posterne b), c) og g), og resultatopgørelsens første regskabspost skal i så fald benævnes "BRUTTOFORTJENESTE" eller "BRUTTOTAB". Regnskabsvejledningen anbefaler ikke denne mulighed.
- e) **Distributionsomkostninger** omfatter omkostninger til distribution, løn og provision til sælgere, salg, markedsføring, reklame og af- og nedskrivninger på sælgeres biler.
- f) **Administrationsomkostninger** omfatter af- og nedskrivninger på aktiver samt personaleomkostninger, der er knyttet til virksomhedens administration. Desuden medtages husleje-, advokat- og revisionsomkostninger m.v.
- g) **Andre driftsindtægter** vedrører indtægter, som er sekundære i forhold til virksomhedens aktivitet. Er posterne væsentlige eller afviger væsentligt fra tidligere års regnskabstal, bør indholdet af posterne nærmere forklares i noterne. Indgår de samme poster i noten for særlige poster, er det tilstrækkeligt med noten for særlige poster.
- h) **Andre driftsomkostninger** vedrører omkostninger, som er sekundære i forhold til virksomhedens aktivitet. Er posterne væsentlige eller afviger væsentligt fra tidligere års regnskabstal, bør indholdet af posterne nærmere forklares i noterne. Indgår de samme poster i noten for særlige poster, er det tilstrækkeligt med noten for særlige poster.
- i) Virksomheden kan vælge at måle **kapitalandele** i henholdsvis dattervirksomheder og associerede virksomheder til indre værdi, kostpris eller dagsværdi (over egenkapitalen), i det omfang dagsværdien kan opgøres pålideligt.

I årsrapportmodellen er det valgt at indregne og måle virksomhederne til indre værdi. Resultat fra dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes efter skat og præsenteres særskilt i resultatopgørelsen.

Virksomheden kan vælge at måle **kapitalinteresser** til indre værdi, kostpris eller dagsværdi (over resultatopgørelsen), i det omfang dagsværdien kan opgøres pålideligt. I årsrapportmodellen er det valgt at måle kapitalinteresser til kostpris. Udbytte fra kapitalinteresser indregnes særskilt i resultatopgørelsen, når udbyttet er vedtaget i kapitalinteressen.

- j) **Finansielle indtægter** omfatter renter og positive afkast af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender under omsætningsaktiver, dvs. udbytter, renter, realiserede gevinster og positive dagsværdireguleringer og valutakursgevinster samt forrentning af mellemværender med dattervirksomheder og associerede virksomheder. Renter fra dattervirksomheder vises som særskilt post i resultatopgørelsen eller specificeres i noterne.
- k) **Finansielle omkostninger** omfatter alle renteomkostninger, herunder prioritetsrenter samt renter af mellemværender med dattervirksomheder og associerede virksomheder, jf. ovenfor under Finansielle indtægter.
- l) **Skat af årets resultat** omfatter beregnet skat af årets skattepligtige indkomst samt regulering af udskudt skat og eventuelle reguleringer vedrørende tidligere år.
- m) Ledelsens forslag til beslutning om anvendelse af virksomhedens overskud eller dækning af underskud skal, jf. ÅRL § 95 a, placeres i en note. Er der udloddet ekstraordinært udbytte i regnskabsåret, skal det fremgå særskilt af noten. Er der foretaget udlodning af ekstraordinært udbytte efter regnskabsårets udløb, skal dette anføres i tilknytning til resultatdisponeringen i noten.

Resultatopgørelse

1. januar – 31. december

a) (funktionsopdelt)

tkr.	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		20X1	20X0	20X1	20X0
b) NETTOOMSÆTNING	2	460.041	387.325	341.102	330.913
c) Produktionsomkostninger	3,4	-283.378	-242.194	-226.810	-221.333
d) BRUTTORESULTAT		176.663	145.131	114.292	109.580
e) Distributionsomkostninger	3	-72.771	-57.081	-27.141	-26.182
f) Administrationsomkostninger	3,5	-41.919	-37.598	-33.230	-35.499
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT		61.973	50.452	53.921	47.899
g) Andre driftsindtægter	4	10.536	4.035	3.010	1.535
h) Andre driftsomkostninger		-1.434	-417	-1.337	-417
DRIFTSRESULTAT		71.075	54.070	55.594	49.017
i) Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	12	0	0	7.938	3.150
i) Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	13	2.196	1.615	2.196	1.615
i) Indtægter af kapitalandele i kapitalinteresser		75	0	75	0
j) Andre finansielle indtægter	6	7.253	5.551	6.394	4.713
k) Finansielle omkostninger	7	-18.590	-10.926	-16.475	-14.292
RESULTAT FØR SKAT		62.009	50.310	55.722	44.203
l) Skat af årets resultat	8	-18.317	-14.503	-12.830	-10.987
m) ÅRETS RESULTAT	9	43.692	35.807	42.892	33.216

Vejledning til resultatopgørelse (artsopdelt)

- a) Virksomheden kan vælge mellem **artsopdelt** og funktionsopdelt resultatopgørelse. Den valgte opstillingsform kan ikke uden begrundelse ændres fra år til år. Begrundelsen skal beskrives i regnskabet, jf. ÅRL § 13, stk. 2.

Der er ikke krav om at vise beløb i hele kr. Der kan således anvendes fx tkr. for såvel indeværende år som for sammenligningsåret.

- b) **Nettoomsætning** er defineret som salgsværdien af produkter og tjenesteydelser mv. med fradrag af prisnedslag (mængde- og kontanrabatter), merværdiafgift og anden skat, der er direkte forbundet med salgsbeløbet. Hvis bruttoomsætning og salgsreduktionen ønskes vist, kan disse poster vises i noterne.
- c) Regnskabsposter, der kan sammendrages i klasse C (mellem), jf. d).

Eksemplet vedrører en produktionsvirksomhed. Hvis der er tale om en handelsvirksomhed, kan det være hensigtsmæssigt at anvende regnskabsposten "Vareforbrug" for omkostninger til vareforbrug.

- d) Efter ÅRL § 32 kan virksomheder i klasse C (mellem) sammendrage posterne b) og c), og resultatopgørelsens første regnskabspost skal i så fald benævnes "BRUTTOFORTJENESTE" eller "BRUTTOTAB". Regnskabsvejledningen anbefaler ikke denne mulighed.
- e) Er **andre driftsindtægter** og **andre driftsomkostninger** væsentlige, og afviger de væsentligt fra tidligere års regnskabstal, bør indholdet af posterne nærmere forklares i noterne. Indgår de samme poster i noten for særlige poster, er det tilstrækkeligt med noten for særlige poster.

Vejledning til øvrige regnskabsposter i resultatopgørelsen fremgår af vejledning til den funktionsopdelte resultatopgørelse.

Resultatopgørelse

1. januar – 31. december

a) (artsopdelt)

tkr.	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		20X1	20X0	20X1	20X0
b)					
	2	460.041	387.325	341.102	330.913
c)					
		15.850	15.257	-1.055	509
c)					
		6.500	9.000	3.500	4.500
c)	4	10.536	4.035	3.010	1.535
c)	4	-225.379	-201.215	-172.600	-174.432
c)	5	-25.490	-21.859	-19.365	-19.381
d)					
		242.058	192.543	154.592	143.644
	3	-134.457	-112.775	-71.795	-71.832
	3	-35.092	-25.281	-25.866	-22.378
e)					
		-1.434	-417	-1.337	-417
		71.075	54.070	55.594	49.017
	12	0	0	7.938	3.150
	13	2.196	1.615	2.196	1.615
		75	0	75	0
	6	7.253	5.551	6.394	4.713
	7	-18.590	-10.926	-16.475	-14.292
		62.009	50.310	55.722	44.203
	8	-18.317	-14.503	-12.830	-10.987
	9	43.692	35.807	42.892	33.216

Vejledning til balance - aktiver

- a) Store klasse C-virksomheder skal indregne udviklingsprojekter i balancen, hvis kriterierne herfor er opfyldt, jf. ÅRL §§ 33 og 83.
- b) Erhvervede patenter, licenser, varemærker og lignende rettigheder skal præsenteres samlet på en særskilt linje under immaterielle anlægsaktiver.
- c) Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af systematiske afskrivninger. Kan brugstiden i særlige tilfælde ikke skønnes pålideligt, skal afskrivningsperioden fastsættes til 10 år. Internt oparbejdet goodwill kan ikke indregnes, jf. ÅRL § 33, stk. 1. Afskrivningsperioden for goodwill skal altid begrundes i anvendt regnskabspraksis.
- d) Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles efter lovens hovedregel til kostpris (ÅRL § 36), medmindre genindvindingsværdien er lavere, jf. ÅRL § 42. Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder kan alternativt måles til dagsværdi ved opskrivning over egenkapitalen, jf. ÅRL § 41, eller til indre værdi, jf. ÅRL § 43 a.

Kapitalinteresser måles efter lovens hovedregel til dagsværdi (ÅRL § 37) og kan alternativt måles til kostpris, hvis der er tale om kapitalandele, der ikke handles på et aktivt marked, jf. ÅRL § 37, stk. 4. Kapitalinteresser kan ligeledes alternativt måles til indre værdi, jf. ÅRL § 43 a.

Ejes kapitalandele i både associerede virksomheder og i kapitalinteresser, der ikke er associerede virksomheder, kan associerede virksomheder og kapitalinteresser vises på hver sin linje i balancen.

- e) Hvis det fremmer overskueligheden, kan specifikation af varebeholdninger vises i en note i stedet for som her direkte i balancen. Afviger varebeholdningens genanskaffelsespris fra kostprisen, skal "forskelsbeløbet" ved væsentlige afvigelser oplyses, jf. ÅRL § 89, stk. 2.
- f) Tilgodehavender under omsætningsaktiver, der forfalder mere end 1 år efter regnskabsårets udløb, anses for langfristede og skal præsenteres særskilt for hver arabertalspost i balancen eller oplyses i noterne særskilt for hver post, jf. ÅRL § 26.
- g) Igangværende arbejder for fremmed regning skal måles til salgsværdi og præsenteres efter regnskabsvejledningen som en særskilt post under tilgodehavender. Modtagne acontobetaling og acontofaktureringer modregnes synligt i posten eller specificeres i en note. Består igangværende arbejder for fremmed regning af henholdsvis nettoaktiver og nettoforpligtelser, præsenteres disse i 2 særskilte poster.
- h) I moderselskabet indregnes den samlede skatteforpligtelse som gæld opgjort af sambeskatningsindkomsten. Den andel af den samlede skat, der vedrører datterselskabet, indregnes som tilgodehavende sambeskatningsbidrag, idet datterselskabet skal afregne sin andel af den samlede skat til moderselskabet (administrationselskabet). I datterselskabet præsenteres beløbet som skyldig selskabsskat.
- i) Ved tilgodehavender hos medlemmer af ledelsen skal der gives oplysninger om væsentlige vilkår, herunder rentefod, og de beløb, der er tilbagebetalt i løbet af året. Er lånet optaget og indfriet i årets løb, skal dette oplyses særskilt. Herudover skal der oplyses om eventuelle foretagne nedskrivninger, og om der er givet afkald på indregnede beløb, jf. ÅRL § 73.

Summen af tilgodehavender skal oplyses for hver ledelseskategori (direktion, bestyrelse, tilsynsråd, repræsentantskab mv.). Der er ikke pligt til at oplyse navne på enkeltpersoner.

Oplysningskravet omfatter alle fordringer, uanset hvordan de er opstået. Et tilgodehavende hos ledelsen, der er opstået som følge af samhandel på normale markedsvilkår, er således også omfattet af oplysningskravet. Der er ikke krav om noteoplysninger vedrørende udlån til kapitalejere i deres egenskab af sådanne. Hvis en kapitalejer også indgår i ledelsen, er der krav om noteoplysninger.

- j) Periodeafgrænsningsposter skal forklares i noterne, jf. ÅRL § 89, stk. 1.
- k) Værdipapirer og kapitalandele omfatter selskabets beholdning af obligationer, der ikke holdes til udløb, aktier m.v. og måles til dagsværdi, jf. ÅRL § 37, stk. 1. Dog kan kapitalandele, som ikke handles på et aktivt marked, måles til kostpris, jf. ÅRL § 37, stk. 4. Finansielle aktiver, der holdes til udløb eller består af udlån og tilgodehavender, der hidrører fra virksomhedens egne aktiviteter, skal måles til amortiseret kostpris.

Regnskabsvejledningen anbefaler, at det af en note fremgår, hvor stor en andel af virksomhedens værdipapirer og kapitalandele der handles på et reguleret marked.

Balance 31. december

tkr.	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		20X1	20X0	20X1	20X0
AKTIVER					
Anlægsaktiver					
Immaterielle anlægsaktiver					
	10				
a)		3.912	3.374	3.912	3.374
b)		3.535	750	0	0
c)		20.639	5.877	0	0
a)		5.307	4.333	5.307	4.333
		33.393	14.334	9.219	7.707
Materielle anlægsaktiver					
	11				
		263.886	134.460	221.934	134.460
		76.491	50.653	56.344	50.653
		17.755	11.262	7.630	6.688
		4.418	88.525	4.418	88.525
		362.550	284.900	290.326	280.326
Finansielle anlægsaktiver					
d)	12	0	0	115.057	45.676
d)	13	15.246	10.050	15.246	10.050
d)	14	650	650	650	650
		15.896	10.700	130.953	56.376
		411.839	309.934	430.498	344.409
Omsætningsaktiver					
e)					
Varebeholdninger					
		17.137	12.730	8.618	6.554
		10.460	4.718	920	1.044
		18.415	8.307	2.796	3.727
		46.012	25.755	12.334	11.325
f)	15				
Tilgodehavender					
		54.864	47.309	30.960	32.358
g)	16	12.334	11.325	12.334	11.325
		0	0	9.721	10.651
		2.547	5.214	1.443	1.052
h)		0	0	2.160	885
i)					
	17	1.000	0	1.000	0
j)	18	2.043	477	1.589	324
		72.788	64.325	59.207	56.595
k)	19				
Værdipapirer og kapitalandele					
		14.631	26.842	1.307	14.223
		73.375	52.345	56.591	40.057
		206.806	169.267	129.439	122.200
AKTIVER I ALT					
		618.645	479.201	559.937	466.609

Vejledning til balance - passiver

- a) ÅRL § 86 a kræver en samlet opgørelse over bevægelserne i egenkapitalen. Egenkapitalopgørelsen place-res som en særskilt opgørelse umiddelbart efter siden med passiver.
- b) I skema i bilag til ÅRL er anført teksten "virksomhedskapital", som kan erstattes af ordet "aktiekapital" eller "anpartskapital".
- c) **Minoritetsinteresser** skal klassificeres som en del af egenkapitalen og opføres som en særskilt hovedpost, jf. ÅRL § 118, stk. 4.
- d) Loven kræver indregning af **udskudt skat**, jf. ÅRL § 47. Det er således ikke muligt kun i en note at oplyse om udskudt skat. Virksomheder skal dog undlade at indregne udskudte skatteforpligtelser vedrørende eks-traskatter, der er omfattet af minimumsbeskatningsloven eller et andet lands tilsvarende regler, jf. ÅRL § 47, stk. 3.
- e) **Hensatte forpligtelser** er forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid og som ved-rører regnskabsåret eller tidligere regnskabsår, jf. ÅRL § 47 og definitionerne i ÅRL, bilag 1. Posterne omfatter blandt andet udskudt skat, garantiforpligtelser og eventuelle pensionsforpligtelser (typisk i udlan-det), der påhviler selskabet, jf. ÅRL § 47.

Derimod kan der hverken i denne regnskabspost eller i andre regnskabsposter indregnes hensatte forplig-telser vedrørende udskudt vedligeholdelse af fx en ejendom, en maskine eller et skib.

Efter ÅRL måles hensatte forpligtelser til nettorealisationseværdi svarende til summen af de fremtidige ikke-tilbagediskonterede nettoudbetalinger, der skal ydes i forpligtelsens levetid, eller til kapitalværdi. Regnskabsvejledningen anbefaler, at væsentlige forpligtelser med en længerevarende løbetid måles til ka-pitalværdi. Det gælder dog ikke udskudt skat, hvor tilbagediskontering ikke er tilladt.

- f) Den del af de **langfristede gældsforpligtelser**, der forfalder inden 1 år, skal medtages under kortfristede gældsforpligtelser.
- g) **Igangværende arbejder for fremmed regning** skal måles til salgsværdi og præsenteres som en sær-skilt aktivpost under Tilgodehavender. Modtagne acontobetalinger og acontofaktureringer fratrækkes synligt i posten eller specificeres i en note.

Består igangværende arbejder for fremmed regning af henholdsvis nettoaktiver og nettoforpligtelser, opføres disse som særskilte poster. I passiverne benævnes nettoforpligtelserne "Igangværende arbejder for fremmed regning".

- h) **Anden gæld** omfatter skyldig A-skat, moms, løn, feriepengeforpligtelser m.v.
- i) **Periodeafgrænsningsposter** omfatter betalinger, der senest er indgået på balancedagen, men som vedrø-rer indtægter i de efterfølgende regnskabsår.

Balance 31. december

tkr.	Note	Koncern		Modervirksomhed	
		20X1	20X0	20X1	20X0
PASSIVER					
a) Egenkapital					
b) Aktiekapital	20	85.500	85.500	85.500	85.500
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	42.263	32.008
Reserve for udviklingsomkostninger		0	0	4.053	2.874
Dagsværdireserve regnskabsmæssig sikring		-1.548	159	-1.548	159
Dagsværdireserve valutakursregulering		1.462	1.341	0	0
Overført resultat		232.910	196.858	185.815	161.076
Foreslået udbytte		3.840	5.985	3.840	5.985
c) Minoritetsinteresser		4.624	3.811	0	0
Egenkapital i alt		326.788	293.654	319.923	287.602
Hensatte forpligtelser					
d) Udskudt skat	21	20.392	12.885	14.370	11.640
Andre hensatte forpligtelser	22	8.175	3.750	3.400	3.250
e) Hensatte forpligtelser i alt		28.567	16.635	17.770	14.890
Gældsforpligtelser					
f) Langfristede gældsforpligtelser	23				
Gæld til kreditinstitutter		204.554	122.129	176.021	121.429
		204.554	122.129	176.021	121.429
Kortfristede gældsforpligtelser					
f) Gæld til kreditinstitutter	23	15.254	8.018	7.988	5.331
g) Igangværende arbejder for fremmed regning	16	9.952	7.802	9.952	7.802
Leverandører af varer og tjenesteydelser		17.799	19.474	11.187	18.459
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	760	0
Gæld til associerede virksomheder		5.800	1.750	5.800	1.750
Selskabsskat	24	4.735	3.951	3.760	3.951
h) Anden gæld		3.643	4.628	5.223	4.235
i) Periodeafgrænsningsposter	25	1.553	1.160	1.553	1.160
		58.736	46.783	46.223	42.688
Gældsforpligtelser i alt		263.290	168.912	222.244	164.117
PASSIVER I ALT		618.645	479.201	559.937	466.609
Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.					
	26				
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser					
	27				
Valuta- og renterisici samt anvendelse af afledte finansielle instrumenter					
	28				
Nærtstående parter					
	29				
Væsentlig usikkerhed ved indregning og måling/going concern					
	30				
Usædvanlige forhold					
	31				
Begivenheder efter regnskabsårets afslutning					
	32				

Vejledning til egenkapitalopgørelse (koncern)

- a) Regnskabsvejledningen og ÅRL § 86 a kræver, at egenkapitalopgørelsen placeres som en særskilt regnskabsopstilling. Regnskabsvejledningen anbefaler, at der er sammenligningstal.

Køb og salg af egne kapitalandele påvirker ikke den registrerede selskabskapital. Oplysning om egne aktier skal efter ÅRL medtages i ledelsesberetningen. Oplysningerne kan dog alternativt placeres i noterne.

Et beløb svarende til kostprisen for egne kapitalandele skal fragå i egenkapitalens frie reserver, og efterfølgende ændringer i dagsværdien for egne aktier påvirker ikke årsregnskabet.

Egne kapitalandele skal indregnes uden værdi, idet der reelt er tale om en kapitalnedsættelse uden iagttagelse af de selskabsretlige beskyttelsesregler.

Der skal angives en dagsværdireserve under egenkapitalen, der dels indeholder valutakursregulering af aktiviteter, der ikke løbende er indregnet i virksomhedens pengestrømme, og dels indeholder reguleringer af dagsværdien af finansielle instrumenter anvendt til regnskabsmæssig sikring af fremtidige pengestrømme. Loven foreskriver én dagsværdireserve, der indeholder både valutakursreguleringer og reguleringer af sikringsinstrumenter. Det anbefales dog at vise en dagsværdireserve for hver af kategorierne valutakursregulering og regulering af sikringsinstrumenter.

Hvis afledte finansielle instrumenter anvendt til regnskabsmæssig sikring af fremtidige pengestrømme beskattes efter lagerbeskatningsprincippet, skal en andel af årets aktuelle selskabsskat fragå direkte i dagsværdireserven for regnskabsmæssig sikring som skat af egenkapitalposter. Denne del af årets aktuelle selskabsskat indgår dermed ikke i resultatopgørelsen.

Egenkapitalopgørelse (koncern)

a)

Koncern							
tkr.	Aktie- kapital	Dagsværdi- reserve va- lutakurs- regulering	Dagsværdi- reserve regnskabs- mæssig sikring	Overført resultat	Foreslået udbytte	Minori- tetsinte- resser	I alt
Egenkapital 1. januar 20X0	85.500	1.240	0	167.386	4.275	3.450	261.851
Udloddet udbytte	0	0	0	0	-4.275	0	-4.275
Overført via resultatdisponering	0	0	0	29.472	5.985	350	35.807
Valutakursregulering, udenlandsk dattervirksomhed	0	101	0	0	0	11	112
Tilbageførsel af værdiregulering af sikringsinstrumenter, primo	0	0	0	0	0	0	0
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, ultimo	0	0	212	0	0	0	212
Skat af egenkapitalposter	0	0	-53	0	0	0	-53
Egenkapital 1. januar 20X1	85.500	1.341	159	196.858	5.985	3.811	293.654
Udloddet udbytte	0	0	0	-3.000	-5.985	0	-8.985
Ekstraordinært udbytte	0	0	0	3.000	0	0	3.000
Overført via resultatdisponering	0	0	0	36.052	3.840	800	40.692
Valutakursregulering, udenlandsk dattervirksomhed	0	121	0	0	0	13	134
Tilbageførsel af værdiregulering af sikringsinstrumenter, primo	0	0	-212	0	0	0	-212
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, ultimo	0	0	-2.064	0	0	0	-2.064
Skat af egenkapitalposter	0	0	569	0	0	0	569
Egenkapital 31. december 20X1	85.500	1.462	-1.548	232.910	3.840	4.624	326.788

Vejledning til egenkapitalopgørelse (modervirksomhed)

- a) Der henvises til bemærkninger under egenkapitalopgørelse for koncernen.

Ved aktivering af udviklingsomkostninger stilles der krav om en bunden reserve svarende til de indregnede udviklingsomkostninger, jf. ÅRL § 83, stk. 2. Reserven benævnes ”Reserve for udviklingsomkostninger”. Et beløb svarende til årets aktiverede udviklingsomkostninger med reduktion af eventuel udskudt skat overføres fra de frie reserver til den bundne reserve for udviklingsomkostninger. Reserven behandles efter samme regler som opskrivningsreserven efter ÅRL § 41. Reserven reduceres i takt med, at der foretages løbende afskrivninger på de indregnede udviklingsomkostninger. Et beløb svarende til årets afskrivninger efter skat overføres til de frie reserver fra den bundne reserve for udviklingsomkostninger.

Valutakursreguleringer vedrørende aktiviteter, der ikke løbende er indregnet i virksomhedens pengestrømme, er i modervirksomheden indregnet i reserven efter indre værdis metode og ikke i dagsværdireserven. Er der tale om valutakursregulering af en monetær post, som er en del af virksomhedens nettoinvestering, skal valutakursregulering heraf indregnes i dagsværdireserven i modervirksomheden.

Egenkapitalopgørelse (modervirksomhed)

a)

Modervirksomhed							
tkr.	Aktiekapital	Nettoopskrivning efter indre værdis metode	Dagsværdi-Reserve Regnskabsmæssig sikring	Reserve for udviklingsomkostninger	Overført resultat	Foreslået udbytte	I alt
Egenkapital 1. januar 20X0	85.500	27.142	0	1.468	140.016	4.275	258.401
Udloddet udbytte	0	0	0	0	0	-4.275	-4.275
Overført via resultatdisponering	0	4.765	0	0	22.466	5.985	33.216
Overført til reserve for udviklingsomkostninger	0	0	0	2.450	-2450	0	0
Ned- og afskrivninger på udviklingsomkostninger	0	0	0	-647	647	0	0
Valutakursregulering, udenlandsk dattervirksomhed	0	101	0	0	0	0	101
Tilbageførsel af værdiregulering af sikringsinstrumenter, primo	0	0	0	0	0	0	0
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, ultimo	0	0	212	0	0	0	212
Skat af egenkapitalposter	0	0	-53	-397	397	0	-53
Egenkapital 1. januar 20X1	85.500	32.008	159	2.874	161.076	5.985	287.602
Udloddet udbytte	0	0	0	0	-3.000	-5.985	-8.985
Ekstraordinært udbytte	0	0	0	0	3.000	0	3.000
Overført via resultatdisponering	0	10.134	0	0	25.918	3.840	39.892
Overført til Reserve for udviklingsomkostninger	0	0	0	2.718	-2.718	0	0
Ned- og afskrivninger på udviklingsomkostninger	0	0	0	-1.206	1.206	0	0
Valutakursregulering, udenlandsk dattervirksomhed	0	121	0	0	0	0	121
Tilbageførsel af værdiregulering af sikringsinstrumenter, primo	0	0	-212	0	0	0	-212
Værdiregulering af sikringsinstrumenter, ultimo	0	0	-2.064	0	0	0	-2.064
Skat af egenkapitalposter	0	0	569	-333	333	0	569
Egenkapital 31. december 20X1	85.500	42.263	-1.548	4.053	185.815	3.840	319.923

Vejledning til pengestrømsopgørelse

- a) Pengestrømsopgørelse er obligatorisk for klasse C-virksomheder, jf. ÅRL § 78.

Efter ÅRL § 86, stk. 2, skal pengestrømsopgørelsen i det mindste vise årets pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteterne. Pengestrømsopgørelsen skal særskilt vise årets forskydning i likvider samt likviderne ved regnskabsårets begyndelse og slutning.

Efter ÅRL § 86, stk. 4, kan en virksomhed undlade at udarbejde egen pengestrømsopgørelse, hvis virksomheden indgår i et koncernregnskab, hvor der udarbejdes en samlet pengestrømsopgørelse. Lempelsen, som også er anvendt i årsrapportmodellen, gælder, uanset om virksomheden selv er modervirksomhed eller dattervirksomhed, når blot virksomhedens pengestrømme indgår i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Udarbejdes der koncernregnskab, skal der altid udarbejdes pengestrømsopgørelse for koncernen.

Pengestrømsopgørelsen i årsrapportmodellen er udarbejdet efter den indirekte opgørelsesmetode med udgangspunkt i årets resultat.

Pengestrømsopgørelse

a)

tkr.	Note	Koncern	
		20X1	20X0
Årets resultat		43.692	35.807
Af- og nedskrivninger		35.092	25.281
Andre reguleringer	33	31.341	21.410
Ændring i arbejdskapital	34	1.440	-2.431
Pengestrøm fra primær drift		111.565	80.067
Renteindtægter og udbytter, modtaget		7.122	5.407
Renteomkostninger, betalt		-17.384	-10.253
Betalt selskabsskat	24	-12.025	-10.415
Pengestrøm fra driftsaktivitet		89.278	64.806
Køb af immaterielle anlægsaktiver	10	-2.718	-1.059
Køb af materielle anlægsaktiver	11	-68.971	-54.015
Salg af materielle anlægsaktiver		2.742	5.842
Køb af dattervirksomheder og aktiviteter	35	-58.907	0
Køb af associerede virksomheder	13	-3.000	-7.500
Køb af værdipapirer		-2.828	-17.839
Salg af værdipapirer		12.589	2.344
Betalt øvrige poster		-399	-2.988
Pengestrøm fra investeringsaktivitet		-121.492	-75.215
Fremmedfinansiering:			
Afdrag på langfristet gældsforpligtelse		-4.090	-3.746
Provenu ved optagelse af prioritetsgæld		60.471	-3.461
Forøgelse af gæld til kreditinstitutter		3.957	0
Kapitalejerne:			
Udbetalt ordinært udbytte		-5.985	-4.275
Udbetalt ekstraordinært udbytte		-3.000	0
Pengestrøm fra finansieringsaktivitet		51.353	-11.482
Årets pengestrøm		19.139	-21.891
Likvider 1. januar		55.036	76.925
Årets urealiserede kursreguleringer		11	2
Regulerede likvider, primo	36	55.047	76.927
Likvider 31. december	36	74.186	55.036

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- a) Der skal i årsregnskabet indgå en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis, jf. ÅRL § 17, stk. 1, og § 78. Redegørelsen for anvendt regnskabspraksis kan placeres som en samlet beskrivelse eller medtages i de relevante noter vedrørende de enkelte regnskabsposter. De dele af redegørelsen, der indeholder en generel beskrivelse, som ikke kan knyttes til en specifik regnskabspost eller note, placeres samlet i et særskilt afsnit. I årsrapportmodellen er afsnittet om anvendt regnskabspraksis placeret som note 1. Beskrivelsen kan alternativt placeres som fx sidste note eller før regnskabsopstillingerne.

Beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis skal tilpasses den konkrete virksomhed og bør ikke omfatte beskrivelse af forhold, der er uvedkommende eller uvæsentlige for årsregnskabet. Eksempelvis undlades i anvendt regnskabspraksis redegørelse for fremmed valuta, leasingkontrakter og forsknings- og udviklingsprojekter, hvor det er irrelevant for den pågældende virksomhed.

Det skal af anvendt regnskabspraksis fremgå, efter hvilken regnskabsklasse (mellemstor eller stor C) der aflægges årsrapport, jf. ÅRL § 53, stk. 1.

Efter ÅRL kan den anvendte regnskabspraksis i særlige tilfælde ændres. Ændringen skal begrundes konkret og fyldestgørende med oplysning om, hvilken indvirkning ændringen har på virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Der er ikke krav om, at indvirkningen beløbsmæssigt skal specificeres på hver enkelt regnskabspost, hvor den anvendte regnskabspraksis er ændret, eller på hver regnskabspost, der er påvirket af ændringen. Der skal som minimum være en beskrivelse af indvirkningen på virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat. Gennemføres flere ændringer af praksis samtidigt, kræver bruttoprincippet, at ændringerne beskrives hver for sig og med beløbsangivelse for de enkelte ændringer samt en angivelse af den samlede indvirkning af de foretagne ændringer i praksis.

Effekten af praksisændringer skal indregnes direkte på egenkapitalen primo, og sammenligningstal ændres i overensstemmelse med den nye regnskabspraksis, jf. ÅRL § 51. Væsentlige ændringer bør ligeledes omtales i ledelsesberetningen og noterne, hvis det er relevant.

Regnskabsvejledningen anbefaler oplysninger om den regnskabsmæssige effekt af praksisændringerne for både indeværende og foregående regnskabsår.

Hvis virksomheden korrigerer væsentlige fejl vedrørende tidligere år, skal ændringen af den væsentlige fejl foretages på samme måde som ændring af anvendt regnskabspraksis, jf. ÅRL § 52, stk. 2.

Ændring i regnskabsmæssige skøn skal forklares, og den beløbsmæssige indvirkning på aktiver, passiver og finansielle stilling samt resultatet skal så vidt muligt oplyses, jf. ÅRL §§ 52 og 54.

De grundlæggende forudsætninger fremgår af ÅRL § 13 og skal ikke beskrives nærmere i anvendt regnskabspraksis, ligesom ÅRL ikke kræver et generelt afsnit om indregning og måling.

- b) Den regnskabsmæssige behandling af valuta fremgår af ÅRL § 39.

Alle koncernens nuværende udenlandske dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser er selvstændige enheder, hvor resultatopgørelserne omregnes til en gennemsnitlig valutakurs for måneden, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen i en dagsværdireserve. Indregnes kapitalandele efter indre værdis metode, føres valutakursomregningen i reserven for indre værdis metode.

Ved udenlandske dattervirksomheder beskrives omregningsmetode for selvstændige og integrerede enheder. I noten til kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser er i dette eksempel anført, at der er tale om selvstændige enheder.

Den gennemsnitlige valutakurs for måneden kan anvendes af praktiske hensyn, hvis denne tilnærmelsesvis er udtryk for transaktionsdagens kurs.

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder, der er integrerede enheder, omregnes monetære poster til balancedagens kurs. Ikke-monetære poster omregnes til kursen på anskaffelsestidspunktet eller på tidspunktet for efterfølgende op- eller nedskrivning af aktivet. Resultatopgørelsens poster omregnes til transaktionsdagens kurs, idet poster afledt af ikke-monetære poster dog omregnes til historiske kurser for den ikke-monetære post.

Noter

1 Anvendt regnskabspraksis

a) Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for SELSKAB C A/S for 20X1 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for klasse C-virksomheder (stor).

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

b) Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen i en dagsværdireserve.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta omregnes til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for tilgodehavendets eller gældsforpligtelsens opståen eller indregning i seneste årsregnskab indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger. Anlægsaktiver, der er købt i fremmed valuta, måles til kursen på transaktionsdagen.

Udenlandske dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser anses for at være selvstændige enheder. Resultatopgørelserne omregnes til en gennemsnitlig valutakurs for måneden, og balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser og ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte i egenkapitalen i dagsværdireserven i koncernregnskabet.

Kursregulering af mellemværender med selvstændige udenlandske dattervirksomheder, der anses for en del af den samlede investering i dattervirksomheden, indregnes direkte i egenkapitalen i dagsværdireserven. Tilsvarende indregnes valutakursgevinster og -tab på lån og afledte finansielle instrumenter indgået til sikring af nettoinvestering i udenlandske dattervirksomheder direkte i egenkapitalen.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- c) Hvis en modervirksomhed, der selv er en dattervirksomhed af en højere modervirksomhed, ikke udarbejder koncernregnskab i henhold til ÅRL § 112, stk. 1 eller stk. 2, skal navn, hjemsted og CVR-nummer for den højere modervirksomhed oplyses. Følgende kan indsættes i anvendt regnskabspraksis:

”I henhold til årsregnskabsloven § 112, stk. 1, er der ikke udarbejdet koncernregnskab. Årsregnskabet for SELSKAB C A/S og tilknyttede dattervirksomheder indgår i koncernregnskabet for SELSKAB M A/S, hjemsted, CVR-nr.”

Selskabet skal altid oplyse om navn og hjemsted for den modervirksomhed, der udarbejder koncernregnskab for den henholdsvis største og mindste koncern, hvori selskabet indgår som dattervirksomhed. jf. ÅRL § 97 b. Der skal endvidere oplyses om, hvor et udenlandsk moderselskabs koncernregnskab kan rekvireres.

- d) De af konsolideringen omfattede aktiver og passiver måles efter ensartede metoder. Anvender konsoliderede dattervirksomheder afvigende målemetoder, skal der foretages ny måling i overensstemmelse med koncernselskabets regnskabspraksis. Interne avancer elimineres 100% for konsoliderede virksomheder uanset ejerandelens størrelse.

Interne avancer elimineres forholdsmæssigt (i forhold til ejerandelen), når der er tale om associerede virksomheder.

Er der i regnskabsåret eller i regnskabsåret forud herfor (sammenligningsåret) foretaget virksomhedssammenslutninger, skal anvendt regnskabspraksis beskrive anvendelsen af enten sammenlægningsmetoden eller overtagelsesmetoden. Omtalen skal indeholde en beskrivelse af indregningsmetoderne og målegrundlag anvendt ved virksomhedssammenslutningen.

Anvendelse af **sammenlægningsmetoden** kan eksempelvis beskrives som følger:

”Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder inden for koncernen indregnes i koncernregnskabet efter sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for sket fra den tidligste regnskabsperiode, der indgår i koncernregnskabet og med anvendelse af bogførte værdier på de overtagne aktiver og forpligtelser. Sammenligningstal korrigeres for nyerhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Positive og negative forskelsbeløb mellem anskaffelsesværdien og bogførte værdier af overtagne identificerede aktiver og forpligtelser indregnes i egenkapitalen ved anskaffelsen.”

Anvendelse af den alternative sammenlægningsmetode – **book value-metoden** – kan eksempelvis beskrives som følger:

”Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder inden for koncernen indregnes i koncernregnskabet efter sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for sket på overtagelsestidspunktet og med anvendelse af bogførte værdier på de overtagne aktiver og forpligtelser. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyerhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Overtagelsestidspunktet er det tidspunkt, hvor koncernen faktisk opnår kontrol over den erhvervede virksomhed.

Positive og negative forskelsbeløb mellem anskaffelsesværdien og bogførte værdier af overtagne identificerede aktiver og forpligtelser indregnes i egenkapitalen ved anskaffelsen.”

Ved eventuel fusion af moderselskabet med en anden virksomhed udvides og tilpasses beskrivelsen af den regnskabsmæssige behandling af nyerhvervede og nytilkøbte virksomheder med en beskrivelse af fusionen, herunder af anvendelsen af overtagelses- eller sammenlægningsmetoden.

Ved frasalg af virksomheder skal det af anvendt regnskabspraksis fremgå, hvor i resultatopgørelsen gevinst eller tab ved salget er indregnet.

Anvendt regnskabspraksis

c) Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden SELSKAB C A/S og dattervirksomheder, hvori SELSKAB C A/S direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende, indflydelse, betragtes som associerede virksomheder, jf. koncernoversigten.

- d) Koncernregnskabet er udarbejdet som et sammendrag af moderselskabets og dattervirksomheders årsregnskaber ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, interne mellemværender og udbytter samt realiserede og urealiserede fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomheders dagsværdi af nettoaktiver og forpligtelser på anskaffelsestidspunktet.

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra det tidspunkt, hvor der opnås kontrol. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til afståelsestidspunktet. Sammenligningstal korrigeres ikke for nyerhvervede, solgte eller afviklede virksomheder.

Erhvervede virksomheder indregnes i koncernregnskabet efter overtagelsesmetoden med omvurdering af alle identificerede aktiver og forpligtelser til dagsværdi på overtagelsesdagen. Dagsværdien er opgjort på baggrund af handler på et aktivt marked, alternativt beregnet ved anvendelse af almindeligt accepterede værdiansættelsesmodeller. Ved beregning af dagsværdi på investeringsejendomme er anvendt en discounted cash flow model på baggrund af tilbagediskontering af den fremtidige indtjening. Driftsmidler er opført til dagsværdi på baggrund af indhentede valuarvurderinger, som bygger på en samlet vurdering af maskinparken.

Transaktionsomkostninger afholdt i forbindelse med erhvervelse af virksomheder indregnes i resultatopgørelsen i afholdelsesåret.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles i balancen til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis og med forholdsmæssig eliminering af urealiserede koncerninterne avancer og tab. I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af de associerede virksomheders resultat efter eliminering af forholdsmæssig andel af intern avance og tab.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- e) Ved fusion eller erhvervelse af nettoaktiver og/eller kapitalandele i dattervirksomheder opgøres de identificerbare aktiver og forpligtelser til dagsværdi (nettoaktiver), jf. ÅRL § 122. Der indregnes en hensat forpligtelse til omstrukturering i den erhvervede dattervirksomhed, hvis betingelserne er opfyldt. Forskellen mellem anskaffessummen og nettoaktiver er goodwill/negativ goodwill.

Goodwill skal aktiveres og afskrives over den forventede brugstid. Kan der i særlige tilfælde ikke skønnes pålideligt over brugstiden, skal denne fastsættes til 10 år, jf. ÅRL § 43, stk. 3.

Ved køb af dattervirksomheder, hvori indgår minoritetsinteresser, er der to muligheder for indregning af minoritetsinteressernes andel, herunder goodwill. Ved den ene metode indregnes og måles minoritetsinteresserne til dagsværdi inklusive goodwill. Ved den anden metode indregnes og måles minoritetsinteresserne til minoritetens andel af identificerede nettoaktiver eksklusive goodwill på minoritetsandelen. Hermed aktiveres alene goodwill i forhold til koncernens ejerandel af dattervirksomheden. Værdien af minoritetsinteressernes andel af nettoaktiverne opgøres til dagsværdi. Valg af en af de to metoder er valg af regnskabspraksis og skal anvendes konsistent.

Anvendt regnskabspraksis

e) Opgørelse af goodwill

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerede aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på erhvervelsestidspunktet (tidspunkt for opnåelse af kontrol). Der indregnes en hensat forpligtelse til dækning af omkostninger ved offentliggjorte omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i forbindelse med købet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger. Transaktionsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostpris og dagsværdi af overtagne identificerede aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af den økonomiske levetid. Negative forskelsbeløb indregnes i resultatopgørelsen ved anskaffelsen. Resterende positive forskelsbeløb fra erhvervede virksomheder udgør 19.791 tkr.

Ved køb af nye virksomheder, hvori indgår minoritetsinteresser, indregnes og måles minoritetsinteresserne til dagsværdi inklusive goodwill på minoritetsinteressernes andel.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af dattervirksomheder og associerede virksomheder opgøres som forskellen mellem afhændelssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiver på salgstidspunktet inkl. ikke-afskrevet goodwill og forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- f) Ifølge ÅRL § 118, stk. 4, skal minoritetsinteresserne vises særskilt i henholdsvis resultatdisponeringen og i egenkapitalopgørelsen.
- g) Alle afledte finansielle instrumenter skal indregnes i balancen. Afledte finansielle instrumenter er instrumenter, hvis værdi påvirkes af ændringer i en specifik underliggende variabel, hvis nettokostpris er nul eller begrænset i forhold til investering i et primært instrument med samme risikoeksponering, og som afvikles på et fremtidigt tidspunkt.

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, som anvendes til sikring af nettoinvesteringer i selvstændige udenlandske dattervirksomheder eller associerede virksomheder, indregnes direkte i egenkapitalen.

Anvendt regnskabspraksis

f) Minoritetsinteresser

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%. Minoritetsinteressernes forholdsmæssige andel af dattervirksomheders resultat og egenkapital præsenteres særskilt i henholdsvis resultatdisponeringen og i særskilt hovedpost under egenkapitalen.

g) Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter indgår i andre tilgodehavender, henholdsvis anden gæld.

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i dagsværdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse.

Ændring i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes i andre tilgodehavender eller anden gæld og under egenkapitalen i dagsværdireserven. Resulterer den fremtidige transaktion i indregning af aktiver eller forpligtelser, overføres beløb, som tidligere er indregnet under egenkapitalen, til kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resulterer den fremtidige transaktion i indtægter eller omkostninger, overføres beløb, som tidligere er indregnet i egenkapitalen, til resultatopgørelsen i den periode, hvor det sikrede påvirker resultatopgørelsen.

For afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder betingelserne for behandling som sikringsinstrumenter, indregnes ændringer i dagsværdi løbende i resultatopgørelsen.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- h)** Kriterier for indregning af indtægter skal beskrives for de enkelte typer af indtægter, fx levering af rådgivningsydelser og konsulentbistand, salgsindtægter, royaltyindtægter, licensindtægter m.v.

Anvendt regnskabspraksis

h) Nettoomsætning

Indtægter fra salg af handelsvarer og færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted, og hvis indtægten kan opgøres pålideligt og forventes modtaget.

Nettoomsætningen måles til dagsværdien af det aftalte vederlag ekskl. moms og afgifter opkrævet på vegne af tredjepart. Alle former for afgivne rabatter er fratrukket i nettoomsætningen.

Indtægter vedrørende tjenesteydelser, der omfatter indgåede serviceaftaler vedrørende solgte produkter og entrepriser, indregnes i takt med færdiggørelsen af serviceydelserne, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden).

Hvor der leveres produkter med høj grad af individuel tilpasning, foretages indregning i nettoomsætningen i takt med, at produktionen udføres, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte arbejder (produktionsmetoden). Denne metode anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på kontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan skønnes pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele vil tilgå selskabet.

Når resultatet af en entreprisekontrakt ikke kan skønnes pålideligt, indregnes nettoomsætningen kun svarende til de medgåede omkostninger, i det omfang det er sandsynligt, at de vil blive genindvundet.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter de fremstillings- og fremskaffelsesomkostninger, der afholdes for at opnå årets nettoomsætning. De producerende virksomheder indregner direkte og indirekte fremstillingsomkostninger, herunder omkostninger til råvarer og hjælpematerialer, løn og gager, energiforbrug, vedligeholdelse, leasing samt afskrivninger på produktionsanlæg, med regulering for ændringer i færdigvarelagre og varer under fremstilling. Handelsvirksomhederne indregner vareforbrug og nedskrivninger på varelagre for svind, ukurans og værdiforringelser.

Under produktionsomkostninger indregnes tillige forskningsomkostninger og udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for aktivering, og afskrivning på aktiverede udviklingsomkostninger.

Endvidere indregnes hensættelse til tab på entreprisekontrakter, når der er tale om tabsgivende kontrakter.

Distributionsomkostninger

I distributionsomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt til distribution af varer solgt i årets løb og til årets gennemførte salgskampanjer m.v. Herunder indregnes omkostninger til salgspersonale, reklame- og udstillingsomkostninger samt afskrivninger.

Administrationsomkostninger

I administrationsomkostninger indregnes omkostninger, der er afholdt i året til ledelse og administration af koncernen, herunder omkostninger til det administrative personale, ledelse, kontorlokaler og kontoromkostninger samt afskrivninger.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver, driftstabs- og konflikterstatninger samt lønrefusioner. Erstatninger indregnes, når det er overvejende sandsynligt, at virksomheden vil modtage erstatningen.

Andre driftsomkostninger

Andre driftsomkostninger indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes aktiviteter, herunder tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser

I modervirksomhedens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivninger på merværdier og goodwill opstået ved købsprisallokering på overtagelsestidspunktet.

I både koncernens og modervirksomhedens resultatopgørelser indregnes den forholdsmæssige andel af de associerede virksomheders resultat efter skat efter eliminering af forholdsmæssig andel af intern avance/tab og fradrag af afskrivninger på merværdier og goodwill.

Udbytte fra kapitalinteresser indtægtsføres i det regnskabsår, hvor udbyttet deklarerer.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, finansielle omkostninger ved finansiell leasing, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen mv.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- i) Der er krav om, at udskudte skatter indregnes fuldt ud i balancen.
- j) Ifølge ÅRL §§ 33 og 36 skal erhvervede rettigheder, patenter, goodwill m.v. indregnes i balancen til kostpris.

Efter ÅRL §§ 33 og 83 skal store klasse C-virksomheder indregne udviklingsprojekter, der tilsigter at udvikle et produkt eller en bestemt proces, som virksomheden har til hensigt at fremstille henholdsvis benytte i produktionen, herunder patenter og andre immaterielle aktiver, som følger af et udviklingsprojekt. Indregningen forudsætter, at kriterierne i regnskabsvejledningens afsnit 12.2 er opfyldt.

En uddybende beskrivelse af regnskabspraksis kan eksempelvis formuleres således:

"Udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, hvis der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt selve udviklingsomkostningerne. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes".

Immaterielle anlægsaktiver skal afskrives over den forventede brugstid. Hvis det i særlige tilfælde ikke er muligt pålideligt at skønne over brugstiden, fastsættes denne til 10 år, jf. ÅRL § 43, stk. 3. Afskrivningsperioden for goodwill skal altid begrundes, jf. ÅRL § 53, stk. 2, nr. 1, litra b.

- k) Goodwill er omfattet af de generelle regler for immaterielle anlægsaktiver i ÅRL §§ 33, 43 og 53. Erhvervet goodwill skal indregnes i balancen til kostpris og efterfølgende afskrives systematisk med indregning af afskrivningerne i resultatopgørelsen. Goodwill afskrives over den vurderede økonomiske brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Afskrivningsperioden er længst for strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og lang indtjeningsprofil. Den regnskabsmæssige værdi af goodwill vurderes løbende og nedskrives over resultatopgørelsen i de tilfælde, hvor den regnskabsmæssige værdi overstiger genindvindingsværdien.

Anvendt regnskabspraksis

i) Skat af årets resultat

Modervirksomheden er omfattet af de danske regler om tvungen sambeskatning af C-koncernens danske dattervirksomheder. Dattervirksomheder indgår i sambeskatningen fra det tidspunkt, hvor de indgår i konsolideringen i koncernregnskabet og frem til det tidspunkt, hvor de udgår fra konsolideringen.

Modervirksomheden er administrationsselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Den aktuelle danske selskabsskat fordeles ved afregning af sambeskatningsbidrag mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster. I tilknytning hertil modtager virksomheder med skattemæssigt underskud sambeskatningsbidrag fra virksomheder, der har kunnet anvende dette underskud til nedsættelse af eget skattemæssigt overskud.

Årets skat, der består af årets aktuelle selskabsskat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte i egenkapitalen.

j) Immaterielle anlægsaktiver

k) Goodwill

Erhvervet goodwill måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Goodwill afskrives over den vurderede økonomiske levetid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Goodwill afskrives lineært over afskrivningsperioden, der udgør 5-20 år. Afskrivningsperioden er fastlagt ud fra en vurdering af, at der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil.

Udviklingsprojekter, patenter og licenser

Udviklingsomkostninger omfatter omkostninger, gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsaktiviteter.

Udviklingsomkostninger, der er indregnet i balancen, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Efter færdiggørelsen af udviklingsarbejdet afskrives udviklingsomkostninger lineært over den vurderede økonomiske brugstid. Afskrivningsperioden udgør sædvanligvis 5 år.

Patenter og licenser måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Patenter afskrives lineært over den resterende patentperiode, og licenser afskrives over aftaleperioden, dog maksimalt 8 år.

Fortjeneste og tab ved salg af udviklingsprojekter, patenter og licenser opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsmkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre driftsomkostninger.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- l)** Den regnskabsmæssige behandling af materielle anlægsaktiver er fastlagt i ÅRL §§ 40-43 og 82.

Materielle anlægsaktiver med begrænset brugstid skal afskrives systematisk over deres brugstid. Hvis et aktiv er opskrevet, skal opskrivningen indgå i afskrivningsgrundlaget.

Årsregnskabsloven tillader opskrivning af materielle anlægsaktiver - bortset fra investeringsjendomme - til dagsværdi, jf. ÅRL § 41 (Investeringsjendomme kan måles til dagsværdi efter ÅRL § 38). Hvis virksomheden opskriver på materielle anlægsaktiver, skal det ske systematisk og konsekvent. Grundlaget og metoden for opskrivningerne skal beskrives under anvendt regnskabspraksis.

Småanskaffelser indregnes efter reglerne for materielle anlægsaktiver. Småanskaffelser, som enkeltvist og akkumuleret er uvæsentlige, kan dog indregnes som en omkostning i resultatopgørelsen.

- m)** Finansielt leasede aktiver skal indregnes i balancen som henholdsvis et leasingaktiv og en leasingforpligtelse. Leasingaktiver skal således behandles, som om aktivet var købt, jf. ÅRL § 83 a.

Der skal særskilt i noterne gives oplysninger om sådanne indregnede aktiver, som virksomheden ikke ejer, jf. ÅRL §§ 60 og 90 a.

Anvendt regnskabspraksis

l) Materielle anlægsaktiver

Grunde og bygninger, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der afskrives ikke på grunde.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til brug. For egenfremstillede aktiver omfatter kostprisen direkte og indirekte omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører og løn.

Kostprisen på et samlet aktiv opdeles i separate bestanddele, der afskrives hver for sig, hvis brugstiden på de enkelte bestanddele er forskellig, og den enkelte bestanddel udgør en væsentlig del af den samlede kostpris.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

	Brugstid	Restværdi
Produktionsbygninger	30 år	20%
Administrationsbygninger	50 år	0 – 20%
Produktionsanlæg og maskiner	7-10 år	0 – 20%
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-7 år	0 – 20%

Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under henholdsvis produktions-, distributions- og administrationsomkostninger.

Fortjeneste og tab ved salg af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Fortjeneste eller tab ved salg af materielle anlægsaktiver indregnes i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter henholdsvis andre driftsomkostninger.

m) Leasingkontrakter

Leasingkontrakter vedrørende materielle anlægsaktiver, hvor selskabet har alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten (finansiel leasing), indregnes i balancen som aktiver. Aktiverne måles ved første indregning til opgjort kostpris svarende til laveste værdi af dagsværdi af det leasede aktiv og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Ved beregning af nutidsværdien anvendes leasingaftalens interne rente eller alternativt virksomhedens lånerente som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver behandles herefter som virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel indregnes over kontraktens løbetid i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter er operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. Selskabets samlede forpligtelse vedrørende operationelle leasing- og lejeaftaler oplyses i noten om kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

n) Kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser

Virksomheder kan måle kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder til kostpris, jf. ÅRL § 36, eller kan vælge opskrivning til dagsværdi efter ÅRL § 41.

Kapitalinteresser, der ikke er associeret virksomhed, kan måles til dagsværdi, jf. ÅRL § 37, stk. 1, eller kostpris, hvis kapitalandelene ikke er optaget til handel på et aktivt marked, jf. ÅRL § 37, stk. 4.

Virksomheder kan også vælge at måle kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser til indre værdi efter indre værdis metode, jf. ÅRL § 43 a. Nettoopskrivninger efter indre værdis metode af kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser i forhold til kostprisen skal bindes på en særlig reserve under egenkapitalen.

Indregning af kapitalandele efter indre værdis metode sker efter moderselskabets regnskabspraksis. Indeholder årsregnskabet for kapitalandelen regnskabsposter, for hvilke regnskabspraksis ikke allerede er beskrevet i anvendt regnskabspraksis i modervirksomheden, skal regnskabspraksis for de væsentligste poster beskrives.

Ved frasalg af kapitalandele skal det fremgå af anvendt regnskabspraksis, hvor i resultatopgørelsen fortjeneste eller tab indregnes.

Negativ regnskabsmæssig indre værdi

Dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til 0 kr., når kapitalandelene indregnes og måles efter indre værdis metode. Tilgodehavender hos disse virksomheder nedskrives, i det omfang tilgodehavendet anses for uerholdeligt.

Nedskrivning af et eventuelt tilgodehavende kan ikke ske til en lavere værdi end nettorealisationsværdien. Nedskrivningen skal således bero på en sædvanlig vurdering af tilgodehavendet.

- o) Anlægsaktiver, der ikke løbende omvurderes til dagsværdi, skal nedskrives til en lavere genindvindingsværdi. Denne defineres som den højeste værdi af aktivets nettosalgspris og kapitalværdi på balancedagen. Det fremgår endvidere af ÅRL, at hvis der ikke kan fastsættes en genindvindingsværdi for det enkelte aktiv, skal aktivet vurderes samlet i den mindste gruppe af aktiver, hvor der ved en samlet vurdering kan fastsættes en pålidelig genindvindingsværdi. En eventuel nedskrivning skal fordeles systematisk på de enkelte aktiver.

Anvendt regnskabspraksis

n) Kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles i moderselskabsregnskabet efter den indre værdis metode.

Kapitalandele i kapitalinteresser, der ikke er associeret virksomhed, måles i moderselskabet til kostpris.

I koncernregnskabet måles associerede virksomheder efter indre værdis metode, og kapitalinteresser, der ikke er associeret virksomhed, måles til kostpris.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter koncernens regnskabspraksis med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne avancer og tab og med tillæg af resterende merværdier og positiv goodwill opgjort efter overtagelsesmetoden. Negativ goodwill indregnes i resultatopgørelsen ved købet af kapitalandelen. Vedrører den negative goodwill overtagne eventualforpligtelser, indtægtsføres negativ goodwill først, når eventualforpligtelserne er afviklet eller bortfaldet.

Koncerngoodwill afskrives over den vurderede økonomiske levetid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Koncerngoodwill afskrives lineært over afskrivningsperioden, der udgør 5-20 år. Afskrivningsperioden er fastlagt ud fra en vurdering af, at der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder med regnskabsmæssig negativ indre værdi måles til 0 kr. Et eventuelt tilgodehavende hos disse virksomheder nedskrives, i det omfang tilgodehavendet er uerholdeligt ud fra et konkret vurderet nedskrivningsbehov. I det omfang modervirksomheden har en retlig eller faktisk forpligtelse til at dække en underbalance, der overstiger tilgodehavendet, indregnes det resterende beløb under hensatte forpligtelser.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder bindes som reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Udbytter fra dattervirksomheder, der forventes vedtaget inden godkendelsen af årsrapporten for SELSKAB C A/S, bindes ikke på opskrivningsreserven.

Ved køb af virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, jf. beskrivelse ovenfor under koncernregnskab og opgørelse af goodwill.

o) Værdiforringelse af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv eller gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdi er den højeste værdi af kapitalværdi og salgsværdi fratrukket forventede omkostninger ved et salg. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen og forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- p) Den regnskabsmæssige behandling af varebeholdninger fremgår af ÅRL §§ 44-46. For virksomheder i regnskabsklasse C er der krav om, at kostprisen for egenfremstillede varebeholdninger skal indeholde indirekte produktionsomkostninger, jf. ÅRL § 82.

Måling af varebeholdninger skal ifølge ÅRL § 45 ske til kostpris beregnet på grundlag af vejede gennemsnitspriser, FIFO-metoden eller en anden lignende metode. Hvis selskabet indregner renter i kostprisen (vedrørende egenfremstillede varer), skal forholdet beskrives under anvendt regnskabspraksis, jf. ÅRL § 53, stk. 2, ligesom rentebeløbet skal oplyses i en note, jf. ÅRL § 59.

Hvis en varebeholdnings genanskaffelsesværdi afviger væsentligt fra kostprisen, skal forskelsbeløbet oplyses for hver post, jf. ÅRL § 89, stk. 2.

Ifølge ÅRL § 46, stk. 2, skal omsætningsaktiver, der ikke løbende reguleres til dagsværdi efter ÅRL §§ 37 - 38, nedskrives til en lavere nettorealiseringsværdi.

- q) Amortiseret kostpris for tilgodehavender svarer sædvanligvis til nominel værdi, medmindre der ydes længerevarende rentefri kredit.
- r) Ifølge ÅRL § 83 b skal igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af den udførte andel af det samlede arbejde. De igangværende arbejder bør præsenteres som en særskilt post under tilgodehavender.

Anvendt regnskabspraksis

p) Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris efter FIFO-metoden. Er nettorealisationsværdien lavere end kostprisen, nedskrives til denne lavere værdi.

Kostpris for handelsvarer samt råvarer og hjælpematerialer omfatter anskaffelsespris med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Kostpris for fremstillede færdigvarer og varer under fremstilling omfatter kostpris for råvarer, hjælpematerialer, direkte løn og indirekte produktionsomkostninger.

Indirekte produktionsomkostninger indeholder indirekte materialer og løn samt vedligeholdelse af og afskrivning på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, fabriksbygninger og udstyr samt omkostninger til fabriksadministration og ledelse. Låneomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealisationsværdien for varebeholdninger opgøres som salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der afholdes for at effektuere salget. Værdien fastsættes under hensyntagen til varebeholdningers omsættelighed, ukurans og forventet udvikling i salgspris.

q) Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris.

Der foretages nedskrivning til imødegåelse af tab, hvor der vurderes at være indtruffet en objektiv indikation på, at et tilgodehavende eller en portefølje af tilgodehavender er værdiforringet. Hvis der foreligger en objektiv indikation på, at et individuelt tilgodehavende er værdiforringet, foretages nedskrivning på individuelt niveau.

Tilgodehavender, hvorpå der ikke foreligger en objektiv indikation på værdiforringelse på individuelt niveau, vurderes på porteføljeniveau for objektiv indikation for værdiforringelse. Porteføljerne baseres primært på debitorernes hjemsted og kreditvurdering i overensstemmelse med selskabets og koncernens kreditrisikostyringspolitik. De objektive indikatorer, som anvendes for porteføljer, er fastsat baseret på historiske tabserfaringer.

Nedskrivninger opgøres som forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavender og nutidsværdien af de forventede pengestrømme, herunder realisationsværdi af eventuelle modtagne sikkerhedsstillelser. Som diskonteringsrentesats anvendes den effektive rente for det enkelte tilgodehavende eller portefølje.

r) Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde. Færdiggørelsesgraden opgøres som andelen af de afholdte omkostninger i forhold til forventede samlede omkostninger på det enkelte igangværende arbejde.

Når salgsværdien på et enkelt igangværende arbejde ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller nettorealisationsværdien, hvis denne er lavere.

Det enkelte igangværende arbejde indregnes i balancen under tilgodehavender eller gældsforpligtelser. Nettoaktiver udgøres af summen af de igangværende arbejder, hvor salgsværdien af det udførte arbejde overstiger acontofaktureringer. Nettoforpligtelser udgøres af summen af de igangværende arbejder, hvor acontofaktureringer overstiger salgsværdien.

Omkostninger i forbindelse med salgsarbejde og opnåelse af kontrakter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de afholdes.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under omsætningsaktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- s) Værdipapirer og kapitalandele klassificeret under omsætningsaktiver skal måles til dagsværdi, jf. ÅRL § 37. Tilsvarende gælder for andre værdipapirer og kapitalandele, der er klassificeret som anlægsaktiver, medmindre der er tale om finansielle aktiver med et fast udløbstidspunkt, hvor hensigten er at beholde disse til dette udløbstidspunkt, jf. bemærkninger herom ovenfor om finansielle anlægsaktiver. Kapitalandele, som ikke er optaget til handel på et aktivt marked, kan måles til kostpris.
- t) Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode kan elimineres ved underskud eller ved salg af kapitalandele, hvor den solgte kapitalandel har bidraget med et positivt beløb til reserven. Reserven kan ikke indregnes med et negativt beløb.

Reserve for udviklingsomkostninger er en bundet reserve, der skal opbygges og reduceres i takt med den regnskabsmæssige værdi af aktiverede udviklingsprojekter. Et beløb svarende til de aktiverede udviklingsomkostninger indregnes i reserven for udviklingsomkostninger ved at overføre beløbet fra de frie reserver. Indregning på reserven sker efter eventuel skat. Reserven reduceres løbende med de årlige afskrivninger på udviklingsomkostningerne efter eventuel skat. Det kan efter omstændighederne være passende at beskrive i anvendt regnskabspraksis, hvad reserven indeholder.

Forslag til udbytte vises som en særskilt post under egenkapitalen.

Ifølge selskabsloven § 33 skal der til enhver tid være indbetalt 25% af selskabskapitalen, dog mindst 20 tkr. I nærværende årsrapportmodel er det forudsat, at selskabskapitalen er fuldt ud indbetalt.

Den regnskabsmæssige behandling af ikke-indbetalt selskabskapital fremgår af ÅRL § 35 b. Ikke-indbetalt selskabskapital indregnes som et tilgodehavende, og under egenkapitalen omklassificeres et beløb svarende til den ikke-indbetalte andel fra de frie reserver til reserve for ikke-indbetalt selskabskapital. I anvendt regnskabspraksis kan følgende afsnit anføres:

"Ikke-indbetalt selskabskapital indregnes efter bruttometoden, hvorefter den ikke-indbetalte selskabskapital indregnes og behandles som et tilgodehavende i balancen benævnt "Krav på indbetaling af selskabskapital". Et beløb svarende til den ikke-indbetalte selskabskapital omklassificeres fra posten "Overført resultat" til "Reserve for ikke-indbetalt selskabskapital"."

Regnskabsposten "Reserve for ikke-indbetalt selskabskapital" er en bunden reserve.

I dagsværdireserven indregnes årets valutakursændring ved omregning af en udenlandsk aktivitet, der ikke løbende er indregnet i virksomhedens pengestrømme, jf. ÅRL § 39, stk. 2. Ligeledes indregnes årets valutakursændring ved omregning af en monetær post, som er en del af virksomhedens nettoinvestering i udenlandske enheder. Sådanne poster er fx tilgodehavender hos den udenlandske enhed, der hverken er planlagt indfriet eller kan forventes indfriet inden for en overskuelig fremtid, og som dermed betragtes som en del af virksomhedens nettoinvestering i den udenlandske enhed, jf. ÅRL § 39, stk. 3. I moderselskabsregnskabet indgår valutakursændringen ikke i dagsværdireserven, men indregnes som hidtil i reserven efter indre værdis metode, hvor denne metode anvendes ved indregning af kapitalandele.

I dagsværdireserven indregnes ligeledes årets værdireguleringer af sikringsinstrumenter vedrørende sikring af fremtidige pengestrømme efter eventuel skat. Beskattes værdireguleringerne efter lagerprincippet, fragår andelen af årets aktuelle skat vedrørende værdireguleringerne direkte i dagsværdireserven.

Reserven kan opdeles på flere poster, fx én for valutakursomregning af investering i udenlandske enheder og én for regnskabsmæssig sikring. Benævnelsen af posten kan således tilpasses det konkrete indhold.

Dagsværdireserven er ikke en bunden reserve. Reservens værdi kan være såvel positiv som negativ.

- u) I henhold til ÅRL § 47 skal udskudt skat altid indregnes i balancen. Virksomheden kan dog undlade at indregne udskudte skatteforpligtelser, der er omfattet af minimumsbeskatningsloven, jf. ÅRL § 47, stk. 3. Udskudte skatteaktiver skal indregnes som aktiv, hvis aktivet forventes at kunne udnyttes.

Der skal ikke indregnes udskudt skat (positiv eller negativ) af midlertidige forskelle opstået på anskaffelsestidspunktet, som hverken har effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. Dette vedrører eksempelvis ikke-skattemæssigt afskrivningsberettiget koncern-goodwill og ikke-skattemæssigt afskrivningsberettigede kontorejendomme. Hvis virksomheden har sådanne ikke-skattemæssigt afskrivningsberettigede aktiver eller udskudte skatteaktiver, kan redegørelsen om anvendt regnskabspraksis suppleres med følgende:

"Der indregnes ikke udskudt skat af midlertidige forskelle opstået på anskaffelsestidspunktet, når disse midlertidige forskelle hverken har effekt på resultat eller skattepligtig indkomst. Der indregnes eksempelvis ikke udskudt skat på ikke-skattemæssigt afskrivningsberettiget goodwill. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, opgøres udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen."

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af et fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, indregnes med den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed og jurisdiktion. Eventuelle udskudte nettoskatteaktiver indregnes til nettorealisationsværdi."

Anvendt regnskabspraksis

s) Værdipapirer og kapitalandele

Værdipapirer og kapitalandele, der består af børsnoterede aktier og obligationer, måles til dagsværdi på balancedagen. Ikke-børsnoterede kapitalandele måles til kostpris. Andre værdipapirer måles til kostpris, i det omfang en tilnærmet salgsværdi ikke kan opgøres pålideligt.

t) Egenkapital

Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode

Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode i moderselskabets årsregnskab omfatter nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder i forhold til kostpris.

Reserve for udviklingsomkostninger

I reserven indregnes et beløb svarende til aktiverede udviklingsomkostninger. Reservens størrelse reduceres i takt med, at udviklingsomkostninger afskrives.

Dagsværdireserve

I dagsværdireserven i koncernregnskabet indregnes årets valutakursændring ved omregning af udenlandske dattervirksomheder og associerede virksomheder til balancedagens kurs samt årets ændring i værdiregulering af sikringsinstrumenter med fradrag af skat herpå.

I dagsværdireserven i modervirksomheden indregnes årets ændring i værdiregulering af sikringsinstrumenter med fradrag af skat herpå. Valutakursændringer ved omregning af udenlandske dattervirksomheder og associerede virksomheder indregnes i nettoreserve efter indre værdis metode.

u) Selskabsskat og udskudt skat

SELSKAB C A/S hæfter som administrationselskab for dattervirksomhedernes selskabsskatter over for skattemyndighederne.

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster og for betalte acontoskatter.

Selskabet er sambeskattet med koncernforbundne danske selskaber. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster og med fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud. De sambeskattede selskaber indgår i acontoskatteordningen.

Skyldige og tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen som "Tilgodehavende sambeskatningsbidrag" eller "Skyldigt sambeskatningsbidrag".

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen. Udskudt skat måles til nettorealisationsværdi.

Der foretages regulering af udskudt skat vedrørende foretagne eliminerings af urealiserede koncerninterne avancer og -tab.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser i de respektive lande, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen bortset fra poster, der føres direkte på egenkapitalen.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettiget skattemæssigt underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed. Eventuelle udskudte nettoskatteaktiver måles til nettorealisationsværdi.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- v) Hensatte forpligtelser omfatter efter årsregnskabsloven forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid, og som vedrører regnskabsåret eller tidligere regnskabsår, jf. ÅRL § 47 og definitionerne i ÅRL, bilag 1.

Af regnskabsvejledningen fremgår, at en hensat forpligtelse indregnes, når og kun når:

- Virksomheden på balancedagen har en juridisk eller faktisk forpligtelse som resultat af en tidligere begivenhed, og
- det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og
- der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen.

Hensatte forpligtelser måles til nominel værdi eller kapitalværdi, hvilket i praksis svarer til den tilbagediskonterede værdi. Regnskabsvejledningen anbefaler, at hensatte forpligtelser – bortset fra udskudt skat – måles til kapitalværdi.

Hensatte forpligtelser kan ikke omfatte fremtidige omkostninger til opretholdelse af nytteværdien af aktiver, eksempelvis udskudt vedligeholdelse på ejendomme samt dokning af skibe. Sådanne omkostninger indregnes som omkostninger eller aktiver på tidspunktet for gennemførelse af vedligeholdelses- eller dokningsarbejdet.

Ved erhvervelse af kapitalandele i dattervirksomheder skal der hensættes til besluttede omstruktureringer i den erhvervede virksomhed, hvis betingelserne er opfyldt, herunder at processen er påbegyndt.

- w) Gældsforpligtelser skal måles til enten dagsværdi eller til amortiseret kostpris. Dagsværdi skal anvendes på afledte finansielle instrumenter samt finansielle forpligtelser, der indgår i en handelsbeholdning. Amortiseret kostpris skal anvendes i de andre - og langt de hyppigste - tilfælde.

Amortiseret kostpris af et realkreditlån ved lånoptagelse svarer til det udbetalte provenu. Er der optaget et kontantlån, vil der - bortset fra låneomkostninger - ikke efterfølgende i årsregnskabet skulle foretages regnskabsmæssige værdireguleringer hertil i takt med afdragene, idet restgælden altid vil udgøre lånets kontantværdi målt på renteniveauet på tidspunktet for lånoptagelsen. Hvis der derimod er optaget et nominelt prioritetslån (obligationslån), skal dette regnskabsmæssigt indregnes til det udbetalte provenu ved lånoptagelsen. Efterfølgende skal forskellen mellem denne værdi og den nominelle restgæld værdireguleres i takt med lånets indfrielse. De årlige værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Anvendt regnskabspraksis

v) Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til garantiforpligtelser, tab på igangværende arbejder, omstruktureringer m.v. Hensatte forpligtelser indregnes, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at indfrielse af forpligtelsen vil medføre et forbrug af selskabets økonomiske ressourcer. Hensatte forpligtelser – bortset fra udskudt skat - måles til kapitalværdi.

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser til udbedring af arbejder inden for garantiperioden på 1-5 år. De hensatte garantiforpligtelser måles på baggrund af erfaringer med garantiarbejder. Hensatte forpligtelser med forventet forfaldstid ud over 1 år fra balancedagen tilbagediskonteres med en sats, som afspejler risiko og forfaldstidspunkt på forpligtelsen.

Ved køb af virksomheder indgår hensættelser til omstruktureringer i den overtagne virksomhed i det omfang, de er indregnet i årsregnskabet for den overtagne virksomhed forud for overtagelsen, i opgørelsen af anskaffelsessummen og dermed i goodwill eller koncerngoodwill. Hensættelser til omstruktureringer indgår i det omfang, de er besluttet senest på overtagelsestidspunktet, og processen er påbegyndt.

Når det er sandsynligt, at de totale omkostninger vil overstige de totale indtægter på et igangværende arbejde for fremmed regning, indregnes det samlede forventede tab på det igangværende arbejde som en hensat forpligtelse. Det hensatte beløb indregnes under produktionsomkostninger.

w) Gældsforpligtelser

Finansielle forpligtelser indregnes ved lånoptagelse til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris, svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rente, så forskellen mellem nettoprovenuet og den nominelle værdi indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden.

Prioritetsgæld er således målt til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld. For obligationslån svarer amortiseret kostpris til en restgæld beregnet som lånets underliggende kontantværdi på lånoptagelsestidspunktet reguleret med en over afdragstiden foretaget amortisering af lånets kursregulering på optagelsestidspunktet.

I finansielle forpligtelser indregnes tillige den kapitaliserede restleasingforpligtelse på finansielle leasingkontrakter.

Øvrige gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, tilknyttede virksomheder samt anden gæld, måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under kortfristede gældsforpligtelser omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende år.

Vejledning til anvendt regnskabspraksis

- x) Posterne pengestrøm fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet skal opføres i den viste rækkefølge. Pengestrømsopgørelsen skal herudover vise, hvilke poster der henregnes til likvider.

En virksomhed kan efter ÅRL § 86, stk. 4, undlade at udarbejde en pengestrømsopgørelse, hvis virksomhedens pengestrømme er indeholdt i en pengestrømsopgørelse for en koncern.

- y) I henhold til ÅRL § 96 skal omsætningen for store regnskabsklasse C-virksomheder oplyses på aktiviteter og geografiske markeder, hvis de afviger betydeligt indbyrdes. Oplysninger om aktiviteter og geografiske markeder er baseret på koncernens afkast og risici samt ud fra den interne økonomistyring.

Anvendt regnskabspraksis

x) Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet for året, årets forskydning i likvider og koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Der er ikke udarbejdet pengestrømsopgørelse for moderselskabet, idet selskabets pengestrømme er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen, jf. ÅRL § 86, stk. 4.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme fra investeringsaktivitet. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrømme fra driftsaktivitet opgøres som koncernens andel af resultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt selskabsskat. Udbytteindtægter fra kapitalandele indregnes under ”Renteindtægter og udbytter, modtaget”.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrømme fra investeringsaktivitet omfatter betaling i forbindelse med køb og salg af virksomheder og aktiviteter samt køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrømme fra finansieringsaktivitet omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af koncernens aktiekapital og omkostninger forbundet hermed samt optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og betaling af udbytte til selskabsdeltagere.

Likvider

Likvider omfatter likvide beholdninger og kortfristede værdipapirer med en løbetid under 3 måneder, og som uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger, og hvorpå der kun er ubetydelige risici for værdiændringer.

y) Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på aktiviteter og geografiske markeder. Segmentoplysningerne følger koncernens regnskabspraksis, risici og interne økonomistyring.

Aktiver i segmentet omfatter de aktiver, som anvendes direkte i segmentets omsætningskabende aktivitet.

Segmentforpligtelser omfatter forpligtelser, der er afledt af segmentets drift, herunder leverandører af varer og tjenesteydelser og anden gæld.

Vejledning til noter

- a) Ifølge ÅRL § 24, stk. 3, er der for regnskabsklasserne B og C alene krav om sammenligningstal til noterne i det omfang, det specifikt fremgår af ÅRL. Sådanne krav fremgår af § 98b om vederlag til ledelsen og § 96, stk. 2, om revisionshonorar. I dette eksempel er valgt at medtage flere sammenligningstal til de talmæssige oplysninger i noterne.
- b) Ifølge ÅRL § 96, stk. 1, skal nettoomsætningens fordeling på aktiviteter og geografiske segmenter angives for store C-virksomheder, hvis aktiviteterne henholdsvis de geografiske segmenter afviger betydeligt indbyrdes. Oplysningerne kan udelades, hvis de kan volde betydelig skade for virksomheden. Udeladelse skal begrundes.
- c) Ifølge ÅRL § 78, stk. 6, kan modervirksomheden undlade at give oplysninger, herunder segmentoplysninger, hvis modervirksomhedens oplysninger er de samme som koncernens oplysninger.

I eksemplet er koncernens og modervirksomhedens oplysninger ikke de samme. Der er derfor oplysninger for henholdsvis koncern og modervirksomhed.

a) Noter

2 Segmentoplysninger - koncern

b) Aktiviteter – primært segment

tkr.	Ventilati- onsanlæg	Varme- anlæg	VVS-ele- menter	Ikke fordelt	Koncern i alt
20X1					
Bruttoomsætning	231.060	191.377	37.650	0	460.087
Intern omsætning	0	-46	0	0	-46
Nettoomsætning	231.060	191.331	37.650	0	460.041
Driftsresultat	38.705	20.875	8.818	2.677	71.075
Aktiver	340.340	234.356	30.378	13.571	618.645
Hensatte forpligtelser	13.145	10.671	3.301	1.450	28.567
Gældsforpligtelser	51.661	89.033	4.386	118.210	263.290
20X0					
Bruttoomsætning	217.335	141.391	28.633	0	387.359
Intern omsætning	0	-34	0	0	-34
Nettoomsætning	217.335	141.357	28.633	0	387.325
Driftsresultat	28.613	19.110	3.871	2.476	54.070
Aktiver	275.050	160.161	29.026	14.964	479.201
Hensatte forpligtelser	7.448	6.847	2.340	0	16.635
Gældsforpligtelser	32.173	30.404	3.196	103.139	168.912

b) Geografisk – sekundært segment

tkr.	Skandina- vien	Øvrige Europa	Øvrige verden	Koncern i alt
20X1				
Nettoomsætning	242.096	143.604	74.341	460.041
Driftsresultat	36.629	21.003	13.443	71.075
Aktiver	358.657	129.764	130.224	618.645
Hensatte forpligtelser	21.968	2.488	4.111	28.567
Gældsforpligtelser	212.441	26.732	24.117	263.290
20X0				
Nettoomsætning	201.634	120.816	64.875	387.325
Driftsresultat	26.685	18.692	8.693	54.070
Aktiver	293.554	111.241	74.406	479.201
Hensatte forpligtelser	10.134	4.337	2.164	16.635
Gældsforpligtelser	129.949	23.123	15.840	168.912

Segmentoplysninger - modervirksomhed

c) Aktiviteter – primært segment

tkr.	Ventilati- onsanlæg	Varme- anlæg	VVS-ele- menter	Ikke fordelt	Modervirk- somhed i alt
Nettoomsætning 20X1	200.000	110.000	30.102	0	341.102
Nettoomsætning 20X0	210.000	90.000	30.913	0	330.913

c) Geografisk – sekundært segment

tkr.	Skandina- vien	Øvrige Europa	Øvrige verden	Modervirk- somhed i alt
Nettoomsætning 20X1	150.000	140.000	51.102	341.102
Nettoomsætning 20X0	160.000	120.000	50.913	330.913

Vejledning til noter

- d) Personaleomkostninger skal specificeres, så de samlede afholdte omkostninger til lønninger, pensioner og omkostninger til social sikring fremgår, uafhængigt af om virksomheden anvender den artsopdelte eller den funktionsopdelte resultatopgørelse. Specifikation af andre omkostningsarter end personaleomkostninger er frivilligt.
- e) Det er ikke et krav at vise lønomkostningen fordelt på funktioner.
- f) Virksomheden skal angive det gennemsnitlige antal heltidsbeskæftigede i regnskabsåret. Ved beregningen af antal beskæftigede anvendes samme beregningsregler som efter ÅRL § 7, stk. 3, nr. 3, vedrørende beregning af størrelsesgrænserne. Det betyder, at beregningen i videst muligt omfang baseres på indbetalinger til ATP. Direktionsmedlemmer medtages som ansatte i denne sammenhæng.
- g) Det samlede vederlag til nuværende og forhenværende medlemmer af henholdsvis bestyrelse og direktion skal oplyses. Hvis der kun er ét medlem af direktionen, kan vederlag til bestyrelse og direktion vises samlet.

I koncernregnskabet skal oplysninger alene gives for medlemmerne af moderselskabets ledelse og alene for deres funktioner i alle koncernvirksomhederne. Hvis moderselskabets ledelse ikke er medlemmer af ledelsen i dattervirksomhederne, er der sammenfald mellem oplysninger i moderselskabet og koncernen, hvilket er tilfældet i årsrapportmodellen.

- h) Incitamentsprogrammer til ledelsen skal oplyses for hver ledelseskategori, og der skal gives tilstrækkelige oplysninger til at kunne vurdere værdien af ydelserne, jf. ÅRL § 98 b.

Ledende medarbejdere, der ikke indgår i selskabets direktion, er ikke omfattet af ÅRL § 98 b. I den udstrækning, der til ledende medarbejdere er incitamentsprogrammer i form af aktieoptioner, warrants (tegningsoptioner) eller lignende, skal disse programmer også oplyses, jf. ÅRL § 93, stk. 2, om rettigheder udstedt af virksomheden og ÅRL § 94 b om eventualforpligtelser.

Vedrørende incitamentsprogrammer i form af aktieoptioner og warrants er der ikke i gældende dansk lovgivning krav om, at disse skal indregnes og måles i årsregnskabet, når der er tale om en egenkapitalbaseret ordning.

- i) Det er ikke et lovkrav at vise årets afskrivninger fordelt på funktioner.

I denne årsrapportmodel er indregningen af afskrivninger specificeret i noten om omkostninger. I andre tilfælde foretages specifikationen i forbindelse med hver enkelt anlægsnote.

I koncernen indgår afskrivninger på goodwill i fordelingen på produktions-, distributions- og administrationsomkostninger. I moderselskabet indgår afskrivningerne på goodwill i ordinært resultat af kapitalandele i dattervirksomheder henholdsvis associerede virksomheder.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
d) 3 Omkostninger				
Gager og lønninger	132.031	110.734	70.348	70.523
Pensioner	1.498	1.130	801	720
Andre omkostninger til social sikring	928	911	646	589
	<u>134.457</u>	<u>112.775</u>	<u>71.795</u>	<u>71.832</u>
e) Personaleomkostninger indregnes således i koncern- og årsregnskabet:				
Produktion	96.123	83.512	53.381	53.638
Distribution	22.797	15.456	9.517	9.845
Administration	15.537	13.807	8.897	8.349
	<u>134.457</u>	<u>112.775</u>	<u>71.795</u>	<u>71.832</u>
f) Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	<u>445</u>	<u>382</u>	<u>287</u>	<u>291</u>

g) I personaleomkostninger for koncern og modervirksomhed indgår gager til modervirksomhedens direktion med 3.175 tkr. (20X0: 3.081 tkr.) og pensioner med 523 tkr. (20X0: 505 tkr.) samt honorar til modervirksomhedens bestyrelse med 600 tkr. (20X0: 580 tkr.).

h) Incitamentsprogrammer

Modervirksomhedens incitamentsprogram til direktionen og ledende medarbejdere omfatter muligheden for i perioden 20X2-20X4 at nytægne aktier op til 10% af den nuværende aktiekapital til en kurs beregnet som den nuværende indre værdi forrentet med 10% p.a. og reguleret for udloddet udbytte. Tegningen kan højst ske med 1/3 pr. år. Der kan således i perioden indtil 20X4 maksimalt nytægges nom. 50 tkr. aktier til kurs 400-500 svarende til en kursværdi på i alt 250 tkr.

Ingen andre virksomheder i koncernen har tilsvarende incitamentsprogrammer.

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
i) Ned- og afskrivninger				
Immaterielle anlægsaktiver	4.282	2.605	1.206	1.071
Materielle anlægsaktiver	30.810	22.676	24.660	21.307
	<u>35.092</u>	<u>25.281</u>	<u>25.866</u>	<u>22.378</u>
Ned- og afskrivninger indregnes således i koncern- og årsregnskabet:				
Produktion	27.332	20.531	21.543	18.260
Distribution	4.272	2.187	1.585	1.431
Administration	3.488	2.563	2.738	2.687
	<u>35.092</u>	<u>25.281</u>	<u>25.866</u>	<u>22.378</u>

Vejledning til noter

- j)** Indgår der i resultatopgørelsen enkelte indtægts- eller omkostningsposter, som er særlige på grund af deres størrelse eller art, skal disse poster oplyses i en note, jf. ÅRL § 67 a. Der skal være tale om poster, der efter deres størrelse eller art afviger i forhold til de udsving, der almindeligvis vil blive forventet af virksomheden. Der skal altid gives oplysninger om årets:
1. Tilbageførsler af nedskrivninger på omsætningsaktiver
 2. Nedskrivninger på omsætningsaktiver, som overstiger normale nedskrivninger
 3. Nedskrivninger på anlægsaktiver og
 4. Tilbageførsler af nedskrivninger på anlægsaktiver.
- k)** Kravet om at oplyse det samlede honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer omfatter både moderselskabet og koncernen, jf. ÅRL § 96, stk. 2. Der skal oplyses om honorar for revision af årsregnskabet, honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed, honorar for skatterådgivning og honorar for andre ydelser. Oplysningerne kan undlades i selskabsregnskabet, hvis oplysningerne gives på koncernniveau i et koncernregnskab, der er udarbejdet efter EU-reguleringen.
- l)** Finansielle indtægter og omkostninger af mellemværender med tilknyttede virksomheder skal præsenteres særskilt i resultatopgørelsen, alternativt specificeres i noterne.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0

j)4 Særlige poster

Nedskrivning på varelager ud over normale nedskrivninger	3.650	0	3.650	0
Indgår i resultatopgørelsen under Produktionsomkostninger / Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer				
Fortjeneste ved salg af andre anlæg og driftsmateriel	8.210	0	0	0
Indgår i resultatopgørelsen under Andre driftsindtægter				

k)5 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor

Samlet honorar til XYZ Revision	1.000	960	550	490
Honorar vedrørende lovpligtig revision	800	860	375	440
Skattemæssig rådgivning	50	30	50	0
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	100	50	100	50
Andre ydelser	50	20	25	0
	1.000	960	550	490

l)6 Finansielle indtægter

Renteindtægter fra dattervirksomheder	0	0	849	866
Kursgevinster på værdipapirer	642	44	642	44
Valutakursgevinster	1.178	1.377	922	0
Øvrige renteindtægter	5.433	4.130	3.981	3.803
	7.253	5.551	6.394	4.713

l)7 Finansielle omkostninger

Renteomkostninger til dattervirksomheder	0	0	-52	0
Renteomkostninger til associerede virksomheder	-254	-161	-254	-161
Valutakurstab	0	0	0	-747
Øvrige renteomkostninger	-18.336	-10.765	-16.169	-13.384
	-18.590	-10.926	-16.475	-14.292

Vejledning til noter

- m) Årets skatteomkostning er i modellen specificeret i aktuel skat og udskudt skat samt på skat af resultat og skat af egenkapitalbevægelser. Dette er ikke et krav i ÅRL.

Regnskabsvejledningen anbefaler, at der vises en skatteafstemning i noterne. I eksemplet er vist en afstemning af skattebeløb med udgangspunkt i den for året gældende skatteprocent. Afstemning af årets skatteomkostning/-indtægt er ikke et krav i ÅRL.

- n) Ledelsens forslag til beslutning om anvendelse af virksomhedens overskud eller dækning af underskud skal, jf. ÅRL § 95 a, placeres i en note. Er der udloddet ekstraordinært udbytte i regnskabsåret, skal det fremgå særskilt af noten. Er der foretaget udlodning af ekstraordinært udbytte efter regnskabsårets udløb, skal dette anføres i tilknytning til resultatdisponeringen i noten.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
m)8 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	-12.909	-11.874	-9.531	-9.468
Årets regulering af udskudt skat	-5.408	-2.629	-3.299	-1.519
	<u>-18.317</u>	<u>-14.503</u>	<u>-12.830</u>	<u>-10.987</u>
Skat af årets resultat	-18.317	-14.503	-12.830	-10.987
Skat af egenkapitalbevægelser	569	-53	569	-53
	<u>-17.748</u>	<u>-14.556</u>	<u>-12.261</u>	<u>-11.040</u>
Skat af årets resultat fremkommer således:				
Beregnet 22% af resultat før skat	-15.502	-12.578	-13.931	-11.051
Regulering af beregnet skat i udenlandske tilknyttede virksomheder i forhold til 22%	-579	-234	0	0
Skatteeffekt af:				
Ikke-skattepligtige indtægter	275	590	250	90
Ikke-fradragsberettigede omkostninger i øvrigt	-3.060	-2.685	851	-26
Andel af resultat efter skat i associerede virksomheder	549	404	0	0
Skat af ordinært resultat	<u>-18.317</u>	<u>-14.503</u>	<u>-12.830</u>	<u>-10.987</u>
Effektiv skatteprocent	<u>29,5%</u>	<u>28,8%</u>	<u>23,0%</u>	<u>24,9%</u>

n) 9 Resultatdisponering

	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
Ekstraordinært udbytte for regnskabsåret, august 20X1	3.000	0	3.000	0
Forslag til udbytte for regnskabsåret	3.840	5.985	3.840	5.985
Overført til egenkapitalen	36.052	29.472	36.052	27.231
Minoritetsinteressernes andel af dattervirksomheders resultat	800	350		
DISPONERET I ALT	<u>43.692</u>	<u>35.807</u>	<u>42.892</u>	<u>33.216</u>

Efter regnskabsårets udløb er der foretaget udlodning af ekstraordinært udbytte på 500.000 kr.

Vejledning til noter

- o) For immaterielle anlægsaktiver gælder sædvanligvis, at de udgår af anlægsoversigten året efter, at de er fuldt afskrevet. Har aktiverne stadig en værdi, kan noten opretholdes for at vise den oprindelige investering i aktivet.

Vedrørende udviklingsomkostninger skal der oplyses om de særlige forudsætninger, der ligger til grund ved indregning og måling af udviklingsomkostninger, jf. ÅRL § 88 a. Oplysningerne kan bl.a. omfatte den forventede fremdrift i projekterne og det forventede marked for de udviklede produkter mv.

Noter

o)10 Immaterielle anlægsaktiver

tkr.	Koncern				
	Færdig- gjorte ud- viklings- projekter	Patenter og licenser	Goodwill	Udvik- lingspro- jekter un- der udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 20X1	6.288	2.500	9.345	4.333	22.466
Tilgang ved køb af dattervirksomhed	0	3.123	17.500	0	20.623
Tilgang	0	0	0	2.718	2.718
Overført	1.744	0	0	-1.744	0
Kostpris 31. december 20X1	8.032	5.623	26.845	5.307	45.807
Ned- og afskrivninger 1. januar 20X1	2.914	1.750	3.468	0	8.132
Nedskrivninger	210	0	0	0	210
Afskrivninger	996	338	2.738	0	4.072
Ned- og afskrivninger 31. december 20X1	4.120	2.088	6.206	0	12.414
Regnskabsmæssig værdi 31. december 20X1	3.912	3.535	20.639	5.307	33.393
Afskrives over	5 år	8 år	5-20 år	-	

tkr.	Modervirksomhed		
	Færdig- gjorte ud- viklings- projekter	Udvik- lingspro- jekter un- der udførelse	I alt
Kostpris 1. januar 20X1	6.288	4.333	10.621
Tilgang	0	2.718	2.718
Overført	1.744	-1.744	0
Kostpris 31. december 20X1	8.032	5.307	13.339
Ned- og afskrivninger 1. januar 20X1	2.914	0	2.914
Nedskrivninger	210	0	210
Afskrivninger	996	0	996
Ned- og afskrivninger 31. december 20X1	4.120	0	4.120
Regnskabsmæssig værdi 31. december 20X1	3.912	5.307	9.219
Afskrives over	5 år	-	

Virksomhedens udviklingsprojekter vedrører udvikling af nye typer af ventilationsanlæg samt varmeanlæg med særlig fokus på anvendelse af solcelleanlæg. Projekterne forløber som planlagt og forventes at være færdiggjort inden for 1 – 3 år. Markedsundersøgelser viser, at det forøgede fokus på såvel indeklima som energiproduktion via solcelleanlæg medfører en forøget efterspørgsel efter denne type anlæg.

Vejledning til noter

- p) Hvis der er indregnet finansieringsomkostninger i kostprisen på materielle anlægsaktiver, skal årets indregnede rentebeløb oplyses for hver regnskabspost, jf. ÅRL § 59.

I denne årsrapportmodel er der ikke indregnet finansieringsomkostninger.

Indgår der aktiver, der måles til dagsværdi efter ÅRL §§ 37-38, fx investeringsejendomme målt efter ÅRL § 38, skal der i noterne oplyses om dagsværdien ultimo regnskabsåret og årets ændring i dagsværdien, der er indregnet direkte i resultatopgørelsen.

- q) Efter ÅRL skal årets afskrivninger deles på "årets afskrivninger" og afskrivninger på "afgang".
- r) Den regnskabsmæssige værdi af aktiver indregnet som følge af finansielle leasingkontrakter skal oplyses, jf. ÅRL § 90 a, der kræver oplysning om værdi af indregnede aktiver, der ikke ejes af virksomheden.

Noter

p)11 Materielle anlægsaktiver

Koncern					
tkr.	Grunde og byg- ninger	Produk- tionsan- læg og maski- ner	Andre anlæg, drifts- materiel og in- ventar	Materi- elle an- lægsak- tiver under udfø- relse	I alt
Kostpris 1. januar 20X1	156.633	96.543	18.833	88.525	360.534
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	0	148	0	148
Tilgang ved køb af dattervirksomhed	36.366	807	3.714	927	41.814
Tilgang	9.643	38.637	10.797	9.894	68.971
Overført	91.207	3.721	0	-94.928	0
Afgang	0	-563	-4.861	0	-5.424
Kostpris 31. december 20X1	293.849	139.145	28.631	4.418	466.043
Ned- og afskrivninger 1. januar 20X1	22.173	45.890	7.571	0	75.634
Valutakursregulering i udenlandske virksomheder	0	0	45	0	45
q) Afskrivninger	7.790	16.966	6.054	0	30.810
q) Afgang	0	-202	-2.794	0	-2.996
Ned- og afskrivninger 31. december 20X1	29.963	62.654	10.876	0	103.493
Regnskabsmæssig værdi 31. december 20X1	263.886	76.491	17.755	4.418	362.550
r) Heraf finansielt leasede aktiver	7.367	17.816	2.672	-	27.855
Afskrives over	30 år	7-10 år	3-7 år	-	-

Modervirksomhed					
tkr.	Grunde og byg- ninger	Produk- tionsan- læg og maski- ner	Andre anlæg, drifts- materiel og in- ventar	Materi- elle an- lægsak- tiver under udfø- relse	I alt
Kostpris 1. januar 20X1	156.633	96.543	12.236	88.525	353.937
Tilgang	9.080	18.060	4.234	4.417	35.791
Overført	84.803	3.721	0	-88.524	0
Afgang	0	-513	-1.988	0	-2.501
Kostpris 31. december 20X1	250.516	117.811	14.482	4.418	387.227
Ned- og afskrivninger 1. januar 20X1	22.173	45.890	5.548	0	73.611
q) Afskrivninger	6.409	15.773	2.478	0	24.660
q) Afgang	0	-196	-1.174	0	-1.370
Ned- og afskrivninger 31. december 20X1	28.582	61.467	6.852	0	96.901
Regnskabsmæssig værdi 31. december 20X1	221.934	56.344	7.630	4.418	290.326
r) Heraf finansielt leasede aktiver	5.668	13.821	-	-	19.489
Afskrives over	30 år	7-10 år	3-7 år	-	-

Vejledning til noter

- s) For hver post under finansielle anlægsaktiver skal noten specificere kostpris, opskrivning samt af- og nedskrivning, jf. ÅRL § 88, stk. 1.

Årets resultat er opgjort efter afskrivning af goodwill og elimineringer af intern avance.

Når indre værdis metode anvendes, skal virksomheden efter regnskabsvejledningen oplyse om resterende positive og negative forskelsbeløb (goodwill) for henholdsvis tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder. I koncernregnskabet skal denne oplysning fremgå som en særskilt oplysning i anvendt regnskabspraksis, jf. ÅRL § 125, stk. 3, nr. 2.

I henhold til ÅRL § 58 c skal der oplyses om de positive og negative forskelsbeløb (positiv og negativ goodwill), der er anskaffet i regnskabsåret. Oplysningskravet gælder kun i købsåret.

- t) Følgende skal i **koncernregnskabet** oplyses for hver af de konsoliderede henholdsvis ikke-konsoliderede dattervirksomheder, associerede virksomheder og kapitalinteresser, jf. ÅRL § 127, stk. 1, 2 og 4:

Navn, hjemsted og størrelsen af ejerandelen, der besiddes af koncernvirksomhederne tilsammen. For dattervirksomheder skal oplyses om grundlag for koncernforhold, medmindre ejerandel og antal stemmerettigheder er ens, og koncernforholdet er baseret på stemmerettighederne, en fyldestgørende begrundelse for virksomheder udeholdt af konsolideringen, jf. ÅRL § 114, samt det forskelsbeløb, der i en virksomhedssammenslutning efter sammenlægningsmetoden, jf. ÅRL § 123, føres direkte på egenkapitalen. For associerede virksomheder skal oplyses, hvis virksomheden er indregnet og målt efter andre metoder end indre værdis metode.

For kapitalinteresser skal oplyses om navn, hjemsted samt ejerandelen, der besiddes af de konsoliderede virksomheder tilsammen. Herudover skal oplyses om størrelsen af egenkapitalen og resultat ifølge den seneste godkendte årsrapport. Oplysninger om størrelsen af egenkapital og resultat kan udelades, hvis kapitalinteressen ikke offentliggør en årsrapport.

Noter

tkr.	Modervirksomhed			
	20X1	20X0		
s)12 Kapitalandele i dattervirksomheder				
Kostpris 1. januar	18.593	18.593		
Tilgang	61.322	0		
Kostpris 31. december	79.915	18.593		
Opskrivninger 1. januar	30.551	25.437		
Valutakursregulering	121	101		
Årets resultat	10.676	5.013		
Opskrivninger 31. december	41.348	30.551		
Ned- og afskrivninger på koncerngoodwill 1. januar	3.468	1.605		
Årets afskrivninger	2.738	1.863		
Ned- og afskrivninger 31. december	6.206	3.468		
Regnskabsmæssig værdi 31. december	115.057	45.676		
Heraf udgør resterende forskelsbeløb (ikke-afskrevet goodwill)	19.791	4.817		
t)				
Navn	Egenkapital	Resultat	Hjemsted	Stemme- og ejerandel
SELSKAB D Handel AS	34.865	2.728	Oslo, Norge	90%
SELSKAB C Handel AB	60.401	8.221	Ystad, Sverige	100%

Selskab C A/S har den 1. maj 20X1 erhvervet kapitalandelene i det svenske selskab Selskab C Handel AB, der producerer mindre varmeanlæg. Kostprisen udgør 61.322 tkr., hvoraf likvid beholdning udgør 2.415 tkr. Nettokøbetsummen, som erlægges kontant, udgør 58.907 tkr. Goodwill af årets køb udgør 17.500 tkr.

Som nærmere beskrevet i afsnittet om opgørelse af goodwill under anvendt regnskabspraksis er overtagelsesmetoden anvendt ved den regnskabsmæssige behandling. Overtagelsen har regnskabsmæssig effekt pr. overtagelsesdatoen den 1. april 20X1.

Alle dattervirksomheder er selvstændige enheder.

Vejledning til noter

- t) Følgende skal i **moderselskabsregnskabet** oplyses for hver dattervirksomhed, kapitalinteresse og associerede virksomheder, jf. ÅRL § 97 a:

Navn, hjemsted, retsform og ejerandel for hver dattervirksomhed, kapitalinteresse og associeret virksomhed skal oplyses. Oplysningerne om navn, hjemsted og retsform kan undlades, hvis oplysningerne kan volde betydelig skade for virksomheden eller de pågældende dattervirksomheder, kapitalinteresser og associerede virksomheder. Udeladelse af denne grund skal oplyses. Det skal fremgå, hvor stor en andel virksomheden ejer.

Størrelsen af egenkapital og resultat for dattervirksomheder, kapitalinteresser og associerede virksomheder skal oplyses, jf. ÅRL § 97 a, stk. 2, nr. 2. Oplysningerne kan undlades, hvis de pågældende kapitalandele indregnes efter indre værdis metode.

Oplysningerne kan undlades for kapitalinteresser og associerede virksomheder, hvis de ikke offentliggør en årsrapport. Oplysningerne kan undlades for dattervirksomheder og associerede virksomheder, hvis de indgår ved konsolidering i koncernregnskabet.

Ved virksomhedssammenslutninger/erhvervelse af bestemmende indflydelse i virksomheder anbefaler regnskabsvejledningen, at der i sammenslutningsåret gives en række oplysninger:

- Navn og hjemsted samt beskrivelse af de sammensluttede virksomheder
- Karakteren af sammenslutningen samt anvendt metode for regnskabsmæssig behandling
- Tidspunktet, fra hvilket sammenslutningen har regnskabsmæssig effekt
- Aktiviteter, som virksomheden har besluttet at afhænde eller afvikle som følge af sammenslutningen
- Hvor stor en andel af stemmerettighederne i den overtagne virksomhed der erhverves
- Kostpris, vederlæggelsesform og eventuelle betingede betalinger.

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
s)13 Kapitalandele i associerede virksomheder				
Kostpris 1. januar	5.125	1.000	5.125	1.000
Tilgang	3.000	4.125	3.000	4.125
Kostpris 31. december	8.125	5.125	8.125	5.125
Opskrivninger 1. januar	5.366	3.322	5.366	3.322
Årets resultat	2.658	2.044	2.658	2.044
Opskrivninger 31. december	8.024	5.366	8.024	5.366
Ned- og afskrivninger på koncerngoodwill 1. januar	441	12	441	12
Årets afskrivninger	462	429	462	429
Ned- og afskrivninger 31. december	903	441	903	441
Regnskabsmæssig værdi 31. december	15.246	10.050	15.246	10.050
Heraf udgør resterende forskelsbeløb (ikke-afskrevet goodwill)	848	1060	848	1060

t) Navn	Egenkapital	Resultat	Hjemsted	Stemme- og ejerandel
SELSKAB C Norge AS	21.597	3.987	Oslo, Norge	40%
SELSKAB C Finland OY	16.457	3.037	Helsinki, Finland	35%

Selskab C A/S har i regnskabsåret erhvervet yderligere 10 pct. af kapitalandelene i den associerede virksomhed Selskab C Finland OY. Kostprisen udgør 3.000 tkr. Goodwill af årets køb udgør 250 tkr.

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
s)14 Kapitalandele i kapitalinteresser				
Kostpris 1. januar	650	650	650	650
Tilgang	0	0	0	0
Afgang	0	0	0	0
Kostpris 31. december	650	650	650	650
Regnskabsmæssig værdi 31. december	650	650	650	650
t) Navn	Egenkapital	Resultat	Hjemsted	Stemme- og ejerandel
SELSKAB X A/S	3.880	240	Danmark	20%

Vejledning til noter

- u) Tilgodehavender under omsætningsaktiver, der forfalder til betaling mere end 1 år efter regnskabsårets udløb, anses som langfristede. Kort- og langfristede omsætningsaktiver skal enten klassificeres særskilt i balancen, eller tilsvarende oplysninger skal gives i noterne.
- v) Regnskabsvejledningen anbefaler at vise, hvordan igangværende arbejder er sammensat af henholdsvis salgsværdi af udført arbejde og acontofaktureringer samt acontobetalingen. Noten er ikke krævet i årsregnskabsloven.
- w) Regnskabsvejledningen anbefaler at vise, hvordan summen af igangværende arbejder er sammensat af henholdsvis tilgodehavender og forpligtelser. Den akkumulerede fortjeneste, der er indregnet i resultatopgørelsen, og årets udvikling heri skal ikke oplyses.
- x) For en beskrivelse af ÅRL's krav vedrørende "tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse" henvises til siden "Vejledning til balance - aktiver", afsnit i).
- y) Regnskabsvejledningen anbefaler, at det i noterne fremgår, hvor stor en andel af virksomhedens værdipapirer og kapitalandele der handles på et reguleret marked.

For hver kategori af aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi, jf. §§ 37 – 38, skal der oplyses om dagsværdien ultimo samt årets ændring i dagsværdi, der er indregnet direkte i resultatopgørelsen. Der skal alene oplyses om gevinst og tab, der ikke er realiseret for regnskabsåret. Oplysningerne skal gives for hver kategori af aktiver og forpligtelser.

- z) Består virksomhedskapitalen af flere klasser, skal disse specificeres. Er aktiekapitalen ikke opdelt i klasser, skal aktieselskaber oplyse om antallet af aktier og deres pålydende værdi (bogført pariværdi), jf. ÅRL § 87 a. Er der i regnskabsåret tegnet nye kapitalandele, skal antallet og den pålydende værdi eller bogførte værdi oplyses.

Der skal udarbejdes en opgørelse over bevægelserne på egenkapitalen, jf. ÅRL § 86 a.

Ejer virksomheden egne kapitalandele, skal der oplyses om antal og pålydende værdi eller, hvis der ikke er en pålydende værdi, den bogførte pariværdi med angivelse af, hvilken procentdel virksomheden ejer af den samlede virksomhedskapital. Er der sket køb eller salg i regnskabsåret, skal tilsvarende oplysninger gives for den købte henholdsvis den solgte beholdning samt oplysning om henholdsvis købesum og salgssum. Der skal ligeledes gives oplysning om årsagen til erhvervelser af egne kapitalandele i regnskabsåret.

Oplysningerne skal gives i ledelsesberetningen, jf. ÅRL § 77. Oplysningerne kan alternativt gives i en note i årsregnskabet, hvorved oplysningen i ledelsesberetningen kan undlades. Regnskabsvejledningen anbefaler en noteoplysning.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0

u)15 Tilgodehavender

Heraf forfalder til betaling mere end 1 år efter regnskabsårets udløb

2.222	1.342	728	601
-------	-------	-----	-----

16 Igangværende arbejder for fremmed regning

v)	Salgsværdi af udført arbejde	110.108	98.672	110.108	98.672
	Acontofaktureringer / acontobetaling	-107.726	-95.149	-107.726	-95.149
		<u>2.382</u>	<u>3.523</u>	<u>2.382</u>	<u>3.523</u>
der indregnes således:					
w)	Igangværende arbejder for fremmed regning (aktiver)	12.334	11.325	12.234	11.325
	Igangværende arbejder for fremmed regning (forpligtelser)	-9.952	-7.802	-9.952	-7.802
		<u>2.382</u>	<u>3.523</u>	<u>2.282</u>	<u>3.523</u>

x)17 Tilgodehavender hos virksomhedsdeltagere og ledelse

Tilgodehavende hos direktion	1.000	0	1.000	0
------------------------------	-------	---	-------	---

Tilgodehavendet forrentes med Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 10%, for tiden svarende til 10,5% p.a., og med betaling af restbeløbet inden for 1 år. Der er stillet særskilt sikkerhed for tilgodehavendet. Der er i årets løb afdraget 300 tkr.

18 Periodeafgrænsningsposter

Forsikringspræmier	1.758	201	1.387	120
Øvrige	285	276	202	204
	<u>2.043</u>	<u>477</u>	<u>1.589</u>	<u>324</u>

y)19 Værdipapirer og kapitalandele

Beholdningen af værdipapirer og kapitalandele består udelukkende af børsnoterede aktier og obligationer, der handles på et reguleret marked.

Dagsværdien ultimo regnskabsåret for børsnoterede aktier udgør 3.851 tkr. Ændring i dagsværdien indregnet i resultatopgørelsen udgør 345 tkr.

Dagsværdien ultimo regnskabsåret for børsnoterede obligationer udgør 10.780 tkr. Ændring i dagsværdien indregnet i resultatopgørelsen udgør 297 tkr.

z)20 Aktiekapital

Aktiekapitalen består af:

5.000 A-aktier a 1.000 kr.

80.500 B-aktier a 1.000 kr.

For hver A-aktie gives ret til 5 stemmer, mens 1 B-aktie giver ret til 1 stemme. Aktiekapitalen blev i 20XX forhøjet med nominelt 10 mio. kr. ved udstedelse af 10.000 B-aktier a 1.000 kr.

Selskabet besidder en beholdning af egne aktier svarende til 5.000 B-aktier a 1.000 kr. svarende til 5,8% af den samlede aktiekapital. Der er ikke sket køb eller salg af egne kapitalandele i regnskabsåret.

Vejledning til noter

- aa)** ÅRL kræver fuld indregning af udskudt skat, jf. ÅRL § 47. Det er således ikke muligt kun at oplyse om udskudt skat i noterne.

Virksomheden skal dog undlade at indregne udskudte skatteforpligtelser vedrørende ekstraskatter, der er omfattet af minimumsbeskatningsloven eller et lands tilsvarende regler, jf. ÅRL § 47. stk. 3. Undlader virksomheden at indregne sådanne udskudte skatteforpligtelser, skal virksomheden oplyse herom og oplyse om den ekstraskat, som i året er betalt som følge af minimumsbeskatningsloven eller et andet lands tilsvarende regler.

Årsregnskabsloven giver ikke mulighed for tilbagediskontering af udskudt skat.

- ab)** Der er krav om oplysninger vedrørende udskudt skat, jf. ÅRL § 93 a. Hensatte forpligtelser, herunder udskudt skat, skal forklares i noterne, jf. ÅRL § 91, nr. 2. For udskudt skat kan det ske ved at opfylde kravene i ÅRL § 93 a, som i eksemplets note 21.

Årsregnskabslovens § 88 a stiller krav om at oplyse om de særlige forudsætninger, som ligger til grund for indregning og måling af skatteaktiver.

- ac)** Hensatte forpligtelser skal forklares i noterne, jf. ÅRL § 91. Det kan enten ske med en forklaring eller med en specifikation. Hensatte forpligtelser skal opdeles i en kortfristet og en langfristet del, jf. ÅRL § 26, stk. 2.

Hensatte forpligtelser er forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid, og som vedrører regnskabsåret eller tidligere regnskabsår. Beløbet omfatter blandt andet udskudt skat, garantiforpligtelser og pensionsforpligtelser (typisk i udlandet), der påhviler selskabet, jf. ÅRL § 47. Derimod kan der hverken i denne regnskabspost eller i andre regnskabsposter indregnes hensatte forpligtelser til udskudt vedligeholdelse af fx en ejendom, en maskine eller et skib.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
aa)21 Udskudt skat				
Udskudt skat 1. januar	12.885	10.203	11.640	10.068
Årets regulering af udskudt skat i resultatopgørelsen	5.408	2.629	3.299	1.519
Tilkøb af dattervirksomhed	2.668	0	0	0
Skat af egenkapitaltransaktioner	-569	53	-569	53
Udskudt skat 31. december	20.392	12.885	14.370	11.640

ab) Hensættelser til udskudt skat vedrører:

Immaterielle anlægsaktiver	2.581	2.312	2.581	2.312
Materielle anlægsaktiver	15.973	8.625	11.950	10.628
Finansielle anlægsaktiver (interne avancer)	0	0	-1.494	-1.271
Omsætningsaktiver	5.230	3.528	3.199	1.326
Hensatte forpligtelser	-2.289	-1.125	-952	-975
Gældsforpligtelser	-574	-477	-398	-433
Finansielle instrumenter til sikring af fremtidige pengestrømme	-516	53	-516	53
Fremførselsberettigede skattemæssige underskud	-13	-31	0	0
	20.392	12.885	14.370	11.640

ac)22 Andre hensatte forpligtelser

Garantiforpligtelser 1. januar	3.750	3.090	3.250	2.610
Anvendt i året	-1.006	-1.588	-1.446	-1.247
Ubenyttede garantiforpligtelser, tilbageført	0	-24	0	-24
Hensat for året	5.097	2.133	1.461	1.789
Regnskabsårets forskydning i nutidsværdier som følge af tidsforløbet m.v.	334	139	135	122
Andre hensatte forpligtelser 31. december	8.175	3.750	3.400	3.250
Heraf kortfristet del	5.771	1.867	1.826	1.779
Heraf langfristet del	2.404	1.883	1.574	1.471
Forfaldstidspunkterne for hensatte forpligtelser forventes at blive:				
0-1 år	5.771	1.867	1.826	1.779
1-5 år	2.197	1.746	1.385	1.346
> 5 år	207	137	189	125
Andre hensatte forpligtelser 31. december	8.175	3.750	3.400	3.250

Garantiforpligtelser omfatter forpligtelser ved sædvanlig 1 års garanti på VVS- og ventilationsprodukter samt 1 og 5 års garanti og forpligtelser på større ventilationsanlæg samt varmeanlæg.

Vejledning til noter

ad) Såvel den kortfristede del som den langfristede del af gældsforpligtelser pr. arbertalspost samt totalen for posten skal fremgå, jf. ÅRL, bilag 2, skema 1. Hvis der i balancen alene anføres en linje med den kortfristede del af langfristet gæld, skal posten specificeres i noterne.

For hver post under gældsforpligtelser skal der gives oplysning om den del, der forfalder til betaling mere end 5 år efter balancetidspunktet, jf. ÅRL § 92.

Noter

ad) 23 Gæld til kreditinstitutter

Gældsforpligtelserne fordeles således i koncernen:

tkr.	1/1 20X1 Gæld i alt	Afdrag 20X1	31/12 20X1 Gæld i alt	Afdrag 20X2	Restgæld efter 5 år
Realkreditinstitutter	102.892	3.150	195.126	5.200	137.677
Øvrige kreditinstitutter	27.255	2.181	24.682	3.410	7.632
	<u>130.147</u>	<u>5.331</u>	<u>219.808</u>	<u>8.610</u>	<u>145.309</u>

Gældsforpligtelserne fordeles således i modervirksomheden:

tkr.	1/1 20X1 Gæld i alt	Afdrag 20X1	31/12 20X1 Gæld i alt	Afdrag 20X2	Restgæld efter 5 år
Realkreditinstitutter	99.505	3.150	163.228	4.850	112.798
Øvrige kreditinstitutter	27.255	2.181	20.781	3.138	5.091
	<u>126.760</u>	<u>5.331</u>	<u>184.009</u>	<u>7.988</u>	<u>117.889</u>

ad) 23 Gæld til kreditinstitutter

Under gæld til kreditinstitutter indgår leasingforpligtelser med følgende beløb:

Leasingforpligtelser

tkr.	Koncern					
	20X1			20X0		
	Leasing- ydelse	Rente	Regn- skabsmæs- sig værdi	Leasing- ydelse	Rente	Regn- skabsmæs- sig værdi
0-1 år	906	-170	736	1.031	-138	893
1-5 år	4.142	-301	3.841	4.858	-410	4.448
> 5 år	15.375	-1.298	14.077	17.292	-1.579	15.713
	<u>20.423</u>	<u>-1.769</u>	<u>18.654</u>	<u>23.181</u>	<u>-2.127</u>	<u>21.054</u>

tkr.	Modervirksomhed					
	20X1			20X0		
	Leasing- ydelse	Rente	Regn- skabsmæs- sig værdi	Leasing- ydelse	Rente	Regn- skabsmæs- sig værdi
0-1 år	681	-99	582	1.493	-142	1.351
1-5 år	3.536	-279	3.257	5.712	-803	4.909
> 5 år	12.961	-1.133	11.828	17.059	-1.221	15.838
	<u>17.178</u>	<u>-1.511</u>	<u>15.667</u>	<u>24.264</u>	<u>-2.166</u>	<u>22.098</u>

Vejledning til noter

- ae)** En stor virksomhed skal oplyse om karakteren og værdien af virksomhedens eventualaktiver, jf. ÅRL § 90 b.

Virksomheden skal oplyse om sine eventualforpligtelser, og herunder angive beløb for henholdsvis kautions- og garantiforpligtelser samt andre eventualforpligtelser, der ikke er indregnet i balancen, jf. ÅRL § 94 b.

Virksomheden skal også oplyse om andre forpligtelser, herunder leasingforpligtelser, der ikke er indregnet i balancen. Forpligtelserne i henhold til leje- eller leasingkontrakter skal særskilt oplyses, medmindre de er indregnet i balancen, jf. ÅRL § 94 b. Har virksomheden forudbetalt et beløb og indregnet dette i balancen, oplyses restbeløbet i noterne.

Eventualforpligtelser, andre forpligtelser m.v. over for henholdsvis tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder skal angives særskilt, jf. ÅRL § 64, stk. 3.

Virksomheden skal oplyse om arrangementer, som ikke er indregnet i balancen, herunder anvendelse af virksomheder eller aktiviteter til et specielt økonomisk, juridisk, skatte- eller regnskabsmæssigt formål, hvis oplysningen herom er nødvendig for bedømmelsen af virksomhedens finansielle stilling, jf. ÅRL § 94 a.

- af)** Har virksomheden stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver, skal den angive omfanget af pantsætningerne og de pantsatte aktivers regnskabsmæssige værdi, specificeret for de enkelte poster, jf. ÅRL § 94.

Pantsætninger og sikkerhedsstillelse over for henholdsvis tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder oplyses særskilt, jf. § 64, stk. 3.

Noter

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
24 Skyldig selskabsskat				
Skyldig selskabsskat 1. januar	3.951	3.239	3.951	1.601
Årets aktuelle skat inkl. sambeskattede dattervirksomheder	12.809	11.127	7.885	9.468
Betalt selskabsskat i året	-12.025	-10.415	-8.076	-7.118
Skyldig selskabsskat 31. december	4.735	3.951	3.760	3.951

25 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter under forpligtelser 1.553 tkr. (20X0: 1.160 tkr.) består af modtaget offentlig støtte, der først kan indtægtsføres i det efterfølgende regnskabsår.

ae)26 Kontraktlige forpligtelser og eventualposter m.v.

Eventualforpligtelser, herunder kautions- og garantiforpligtelser

SELSKAB C-koncern er part i enkelte igangværende retssager. Det er ledelsens opfattelse, at udfaldet af disse retssager ikke vil påvirke koncernens finansielle stilling ud over de tilgodehavender og forpligtelser, der er indregnet i balancen 31. december 20X1.

Koncernens danske selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst og for visse eventuelle kildeskatter som udbytteskat og royaltyskat samt for fællesregistrering af moms.

Moderselskabet har stillet kaution for dattervirksomheds banklån, max. 500 tkr.

Andre forpligtelser, herunder leasingforpligtelser

SELSKAB C-koncernen har indgået aftale om køb af et produktionsanlæg til en samlet pris på 10,5 mio. kr. Produktionsanlægget forventes leveret og køreklart medio 20x2.

SELSKAB C-koncernen har indgået aftale om køb af varer, der leveres efter balancedagen, for i alt 6 mio. kr.

SELSKAB C-koncern har indgået entreprisekontrakter med underentreprenører, der udfører arbejde efter balancedagen, og hvor betaling sker i takt med arbejdets fremdrift. Forpligtelserne udgør i alt 8 mio. kr.

SELSKAB C-koncernen har forlænget serviceaftaler vedrørende rengøring af koncernvirksomheders lokaler og servicering af produktionsanlæg. Den gennemsnitlige omkostning pr. måned udgør 900 tkr. Aftalerne kan opsiges med tre måneders varsel, hvorved den samlede forpligtelse udgør 2,7 mio. kr.

SELSKAB C-koncernen har operationelle leje- og leasingaftaler for følgende beløb: Gennemsnitlig restløbetid i 36 mdr. med en gennemsnitlig ydelse på 1 mio. kr., i alt 36 mio. kr. Heraf forfalder 12 mio. kr. inden for 1 år og 24 mio. kr. mellem 1 og 3 år.

Herudover har SELSKAB C-koncernen indgået finansielle leasingkontrakter, der er indregnet som anlægsaktiver, jf. note 11.

af)27 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

tkr.	Koncern		Modervirksomhed	
	20X1	20X0	20X1	20X0
Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for realkreditinstitutter:				
Grunde og bygninger med regnskabsmæssig værdi på	175.658	82.553	147.233	82.553
Produktionsanlæg og maskiner med en regnskabsmæssig værdi på	53.760	35.910	46.690	35.910
Følgende aktiver er stillet til sikkerhed for koncernens bankforbindelser:				
Leasingaktiver ligger til sikkerhed for leasing-forpligtelser	27.855	18.554	19.489	7.199
Ejerpantebreve, 4 mio. kr., i grunde og bygninger med en regnskabsmæssig værdi på	7.000	7.000	7.000	7.000

Regnskabsmæssig værdi af pantsatte aktiver er udelukkende oplyst ud fra den i årsrapporten anvendte fordeling. Herudover skal tillægges evt. regnskabsmæssig værdi af driftsinventar og driftsmateriel, som vil være omfattet af pantet efter tinglysningslovens § 37.

Vejledning til noter

- ag) ÅRL kræver oplysninger i noterne om afledte finansielle instrumenter, jf. ÅRL § 58 b. Hvis virksomheden anvender afledte finansielle instrumenter, skal der oplyses om omfanget og karakteren af instrumenterne samt væsentlige betingelser, som kan få betydning for beløbet, tidspunktet og sikkerheden i pengestrømmene.

Eksempel på noteoplysning ved indgåelse af renteswap-aftale til sikring af fremtidige pengestrømme:

”I anden gæld indgår negativ dagsværdi af renteswap på 350 tkr. Renteswappen er indgået til sikring af en fast rente af selskabets variabelt forrentede banklån. Renteswappen har en hovedstol på 6 mio. kr. og sikrer en fast rente på 5% i restløbetiden på 8 år. Differencerenten afregnes kvartalsvist. Banklånet og renteswappen er indgået med samme modpart.”

Indregning og måling af finansielle instrumenter til dagsværdi efter ÅRL § 37 kræver noteoplysning om dagsværdien ultimo regnskabsåret og årets ændring i dagsværdien, der er indregnet direkte i resultatopgørelsen, jf. ÅRL § 58 a, stk. 1.

Noter

ag) 28 Valuta- og renterisici samt anvendelse af afledte finansielle instrumenter

Som led i sikring af indregnede og ikke-indregnede transaktioner anvender SELSKAB C-koncernen sikringsinstrumenter, såsom valutaterminskontrakter og rente- og valutaswaps. Koncernens sikringsinstrumenter svarer til moderselskabets.

Indregnede transaktioner

Sikring af indregnede transaktioner omfatter væsentligst tilgodehavender og gældsforpligtelser.

Valutarisici

Valuta	Betaling/ udløb	Tilgode- havender	Gældsfor- pligtelser	Afdækket ved	Nettoposi- tion
				valutatermins- kontrakter og valutaswaps	
		tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
USD	< 1 år	7.750	-5.113	-1.250	1.387
	> 1 år	311	-32.540	29.222	-3.007
SEK	< 1 år	5.562	-2.917	-1.659	986
	> 1 år	127	-17.178	16.433	-618
NOK	< 1 år	4.922	-1.337	-3.373	212
	> 1 år	22	-13.351	12.050	-1.279
EUR	< 1 år	2.255	-973	-952	330
	> 1 år	1	-6.893	6.660	-232
Øvrige	< 1 år	283	-1.055	1.218	446
	> 1 år	0	-1.450	1.425	-25
		<u>21.233</u>	<u>-82.807</u>	<u>59.774</u>	<u>-1.800</u>

Forventede fremtidige transaktioner

Koncernen afdækker forventede valutarisici vedrørende varesalg og varekøb inden for det førstkommende år med valutaterminskontrakter. Desuden afdækkes enkelte større mulige fremtidige transaktioner med betydelige risici efter det førstkommende år med valutaoptioner.

tkr.	Periode	Kontraktmæssig værdi		Gevinster og tab indregnet i egenkapitalen	
		20X1	20X0	20X1	20X0
Valutaterminskontrakter	0-6 måneder	<u>162.999</u>	<u>130.378</u>	<u>-1.442</u>	<u>177</u>

Vejledning til noter

- ah) Oplysning om transaktioner med nærtstående parter er omfattet af ÅRL § 98 c. Det fremgår af ÅRL, at definitionen af nærtstående parter følger definitionen i IAS 24.

Har virksomheden haft transaktioner med nærtstående parter, herunder med personer eller virksomheder, der direkte eller indirekte har betydelig indflydelse på virksomheden, skal der gives oplysninger om transaktioner og mellemværender, så regnskabsbruger kan vurdere forholdets mulige påvirkning af årsregnskabet. Oplysningerne skal som minimum omfatte:

- Transaktionernes art og beløbsmæssige størrelse
- Den beløbsmæssige størrelse af mellemværender og betingelserne for disse
- Årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter og
- Den akkumulerede nedskrivning på eksisterende tilgodehavender.

Oplysningerne kan begrænses til at omfatte transaktioner, som ikke er på normale markedsvilkår, jf. ÅRL § 98 c, stk. 7. Det skal i så fald oplyses, at denne regel anvendes.

ÅRL kræver ikke oplysninger om transaktioner med helejede dattervirksomheder, men regnskabsvejledningen anbefaler sådanne oplysninger.

Eksempler på transaktioner mellem nærtstående parter er:

- Køb og salg af handelsvarer, anlægsaktiver eller serviceaftaler
- Lån og anden form for vederlag
- Leje- og leasingaftaler
- Forhandleraftaler, royalty- og licensaftaler
- Lån, garantier, sikkerhedsstillelser, gældseftergivelse m.v.

Regnskabsvejledningen anbefaler herudover, at virksomheden oplyser om nærtstående parter med bestemmende indflydelse: Navn, bopæl (hjemsted) og grundlaget for den bestemmende indflydelse.

- ai) Hvis der er væsentlig usikkerhed om going concern eller usædvanlige forhold, der kræver en beskrivelse, anføres dette i noten.

Det er ikke tilstrækkeligt, at der alene sker en omtale heraf i ledelsesberetningen, da ledelsesberetningen ikke er en del af selve årsregnskabet, og da årsregnskabet i sig selv skal give et retvisende billede.

Der kan medtages en enslydende beskrivelse af forholdet i noterne og i ledelsesberetningen, hvor der er krav om oplysninger i ledelsesberetningen. Ved lange beskrivelser i noterne kan der i ledelsesberetningen være en kortere beskrivelse med henvisning til beskrivelsen i noterne.

Eksempel på beskrivelse af usikkerhed ved going concern:

”Selskabet har i regnskabsåret oplevet en væsentlig tilbagegang i indtjeningen, der primært skyldes, at selskabets kunder har oplevet en tilbagegang i efterspørgslen på markedet. Selskabet har derfor på nuværende tidspunkt opbrugt de likvide reserver, idet kassekreditten er trukket op til den maksimale trækningsrettighed.

Selskabet oplever på nuværende tidspunkt en svagt stigende efterspørgsel og forventer derfor en forbedret indtjening i de kommende regnskabsår.

Selskabet har på nuværende tidspunkt ikke indgået nødvendige aftaler om yderligere finansiering for det kommende år. Ledelsen fører forhandlinger med pengeinstituttet om muligheder og vilkår for at optage yderligere lån til finansiering af driften og de nødvendige investeringer i det kommende regnskabsår. Det er ledelsens vurdering, at låneansøgningerne vil blive imødekommet, og årsregnskabet er derfor aflagt under forudsætning af fortsat drift.”

- aj) Betydningsfulde begivenheder efter regnskabsårets afslutning skal beskrives i en note til årsregnskabet, jf. ÅRL § 98 d. Der skal gives en beskrivelse af arten af den pågældende hændelse samt om muligt oplysning om den finansielle virkning af hændelsen. Er begivenheden også væsentlig i forhold til en retvisende redegørelse i ledelsesberetningen, skal forholdet ligeledes medtages i ledelsesberetningen.

Noter

ah)29 Nærtstående parter

SELSKAB C A/S' nærtstående parter omfatter følgende:

Bestemmende indflydelse

A. Dinesen, Svanevej 18, 2100 Handelsby

A. Dinesen besidder majoriteten af aktiekapitalen i virksomheden.

Transaktioner

Selskab C A/S har i 20X1 haft samhandel med dattervirksomheder i form af handel med koncernens varer og tjenesteydelser for i alt 30.000 t.kr. Transaktioner er foregået på markedsvilkår. På balancedagen udgør tilgodehavendet 10.371 t.kr., der er underlagt selskabets normale betalingsbetingelser.

Selskab C A/S har haft samhandel med ledelsen i form af salg af koncernens varer for i alt 1.300 t.kr. Transaktionen er foregået på markedsvilkår. På balancedagen udgør tilgodehavendet 1.000 t.kr., jf. note 16. Tilgodehavendet er underlagt selskabets normale betalingsbetingelser.

ai)30 Væsentlige usikkerheder ved indregning og måling / going concern

(Hvis der er væsentlige usikkerheder, der kræver en beskrivelse, anføres dette i denne note. For teksteksempel henvises til venstreside).

ai)31 Usædvanlige forhold

(Hvis der er væsentlige usædvanlige forhold, der kræver en beskrivelse, anføres dette i denne note).

aj) 32 Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Efter statusdagen blev produktionslokalerne i den danske produktion ramt af en større brand, der beskadigede dels bygninger og dels en væsentlig del af produktionsanlægget. Som følge heraf har produktionen stået delvist stille i 2 måneder. Det forventes, at branden vil påvirke med et samlet tab på ca. 5 mio. kr. efter modtagelse af forsikringsmæssige erstatningsbeløb.

Modervirksomhedens oplysninger om begivenheder efter regnskabsårets afslutning svarer til koncernens.

Vejledning til noter

- ak) I pengestrømsopgørelsen korrigeres for beløb indregnet i resultatopgørelsen, som ikke har medført ind- og udbetalinger, samt for periodens forskydning i arbejdskapitalen.
- al) Likvide beholdninger omfatter kontanter og anfordringsindskud i pengeinstitutter. I likvide beholdninger kan ligeledes indgå kassekreditter, der fungerer som en integreret del af virksomhedens likviditetsstyring, og som skal tilbagebetales på anfordring. Kendetegnende for en kassekredit, der kan indgå i likvide beholdninger, er, at den kan svinge mellem at være positiv og negativ.

Kortfristede likvide værdipapirer kan ligeledes indgå i likvider. Likvide værdipapirer skal umiddelbart kunne konverteres til kendte beløb i likvide beholdninger, og der må kun være en ubetydelig risiko for værdiændringer.

Noter

tkr.	Koncern	
	20X1	20X0
ak) 33 Andre reguleringer		
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	-2.196	-1.615
Indtægter af kapitalinteresser	-75	0
Andre finansielle indtægter	-7.253	-5.551
Finansielle omkostninger	18.590	10.926
Skat af årets resultat	18.317	14.503
Gevinst ved salg af anlægsaktiver	-314	-357
Hensatte forpligtelser	4.425	1.175
Øvrige	-153	2.329
	<u>31.341</u>	<u>21.410</u>
ak) 34 Ændring i arbejdskapital		
Ændring i varebeholdninger	3.952	-6.282
Ændring i tilgodehavender	5.537	-1.926
Ændring i leverandører og anden gæld	-5.773	5.777
Dagsværdireguleringer ført via egenkapitalen	-2.276	0
	<u>1.440</u>	<u>-2.431</u>
35 Køb af dattervirksomheder og aktiviteter		
Immaterielle anlægsaktiver	3.123	0
Materielle anlægsaktiver	41.815	0
Varebeholdninger	24.209	0
Tilgodehavender	13.999	0
Likvide beholdninger	2.415	0
Bankgæld	-2.860	0
Realkredit	-26.463	0
Udskudt skat	-2.668	0
Leverandørgæld	-8.912	0
Anden gæld	-836	0
	<u>43.822</u>	<u>0</u>
Goodwill	17.500	0
Kostpris	<u>61.322</u>	<u>0</u>
Heraf likvid beholdning	-2.415	0
Kontant kostpris	<u>58.907</u>	<u>0</u>
Al) 36 Likvider		
Likvider 31. december omfatter:		
Værdipapirer, løbetid under 3 måneder	811	2.691
Likvide beholdninger	73.375	52.345
Likvider 31. december	<u>74.186</u>	<u>55.036</u>
Værdipapirer 31. december omfatter:		
Værdipapirer, løbetid under 3 måneder, medtaget under likvider	811	2.691
Værdipapirer henført til investeringsaktivitet	13.820	24.151
Værdipapirer 31. december	<u>14.631</u>	<u>26.842</u>